

22.3.2011 7:00 – 3.4.2011 23:30
Tiberias – Eilat – Mojžíšova hora – Jeruzalém
autor: petr.jelinek@cesticky.info
web: www.cesticky.info

Poutní cesta: **Izrael** + Sinaj 20**11**

O poutním zájezdu Izrael 2011

(úterý 22.3.2011 7:00 - neděle 3.4.2011 23:30)

Organizovala: farnost Nové Veselí + farnost Radostín nad Oslavou

Poutní zájezd zajistila cestovní kancelář: VIA PETROV Brno, Česká republika

a VERED HASHARON TRAVEL&TOURS LTD. Tel Aviv - Yafo, Izrael

Počet účastníků zájezdu: 50 poutníků z Moravy a z Čech

Zástupce české cestovní kanceláře VIA Petrov - průvodce: Aleš Pavel Strnad (věnoval se zeměpisným zajímavostem a historii)

Zástupce izraelské cestovní kanceláře – průvodce: Lerner Reuven [čti Ruben], 75 let (podrobný výklad historie v německém jazyce)

Řidič autobusu izraelské cestovní kanceláře: Ahmed

Biblický průvodce: ThLic. Bedřich Horák

Celková cena poutního zájezdu: 32 000 Kč za 13 dnů (polopenze, letenka)

Povinný tipping: 40 USD (výběr v hotovosti v Izraeli)

Duchovní zástupci z farností:

- farnost Horní Moštěnice	ThLic. Bedřich Horák
- farnost Jimramov	Pavel Vybíhal
- farnost Dolní Loučky	Marián Kalina
- farnost Moravský Krumlov	Pavel Krč
- farnost Nové Veselí	RNDr. Mgr. Miroslav Kazík
- farnost Radostín nad Oslavou	ing. Pavel Habrovec
- farnost Radešínská Svratka	Slavomír Peklanský

Internetové odkazy na cestovní kanceláře:

- VIA PETROV spol. s r.o.: www.viapetrov.cz
- VERED HASHARON Travel&Tours Ltd.: www.veredgo.co.il

Internetové odkazy na farnosti:

- Moravský Krumlov: <http://www.farnost-mkrumlov.cz>
- Nové Veselí: <http://farnostnoveveseli.wordpress.com>
- Radostín nad Oslavou: <http://farnostradostin.webzdarma.cz>

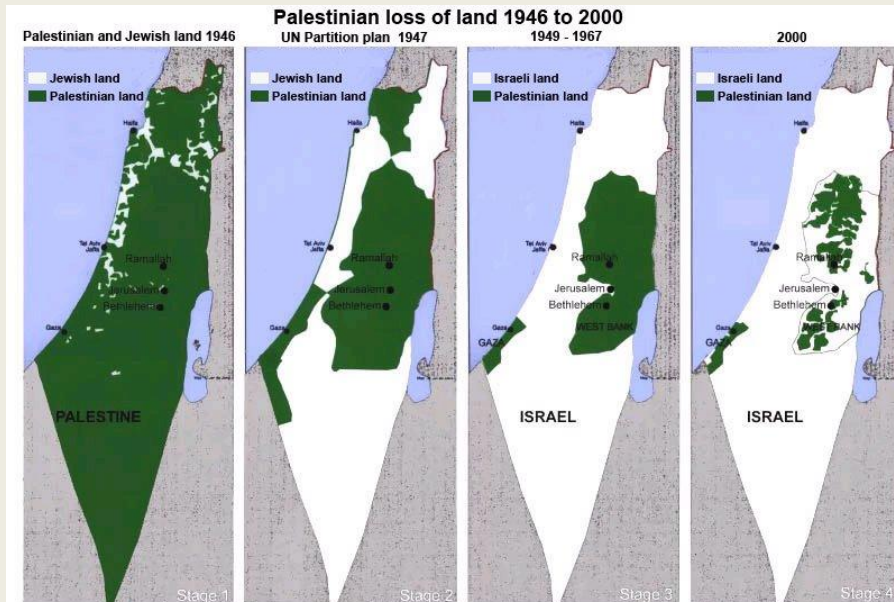
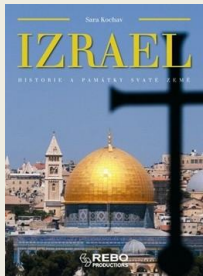
Dojmy z poutníka

(úterý 22.3.2011 7:00 - neděle 3.4.2011 23:30)

Dojmy z poutního zájezdu do Izraele v roce 2011

Izrael ...

- ... je židovský stát s palestinskými autonomními územími (a které mají vlastní samosprávou)
- ... je stát evropského charakteru uprostřed Orientu
- ... je plný kontrastů při vstupu z izraelských na arabské území
- ... je multi - jazykový ... nápisy jsou většinou ve 3 jazycích (hebrejšтина, arabština a angličtina)
- ... má velké množství ruských imigrantů (i s množstvím ruských obchodů)
- ... je plný vojáků (i vojaček) se zbraněmi
- ... má velké množství historických a křesťanských památek
- ... je moderní vyspělý stát - je to 22. stát na světě v HDP/obyvatel
(Česká republika je 44. stát na světě v HDP/obyvatele)
- ... je země moří (Středomoří, Rudé a Mrtvé moře)
- ... má všudypřítomný zavlažovací systém
- ... bez vandalů (nikde jsem si nevšimnul počmáraných budov)
- ... má velké množství historických památek

Izrael 2011 – fakta

Vznik státu: 14.5.1948 (rozhodnutí OSN)

Oficiální název: Stát Izrael

Státní zřízení: republika

Vnitropolitická charakteristika: parlamentní demokracie se silnými pravomocemi předsedy vlády

V zemi od jejího vzniku trvá výjimečný stav umožňující z bezpečnostních důvodů věznění bez soudu, cenzuru tisku a konfiskaci majetku bez náhrady.

Počet obyvatel: cca 7,63 mil. obyvatel (v 07/2010) **Hustota:** 344 obyvatel /km²

Z toho víc než 300 tis. Izraelců žilo na Západním břehu Jordánu

Na Golanských výšinách žije 18 tisíc osadníků

Měna: nový izraelský šekel (ILS) se dělí na 100 agorot

Národnostní složení: 79,2 % Židé, 19,9 % Arabové, 0,9 % ostatní

Rozloha: 20 770 km² (149. na světě) v hranicích do roku 1967

22 145 km² včetně Golanských výšin a východního. Jeruzaléma

z toho vodní plochy 474 km² (Galilejské jezero 164 km², Mrtvé moře 310 km²)

Sousední státy: Libanon, Sýrie (hranice jsou uzavřené, země jsou v takřka válečném stavu)

Jordánsko, Egypt (hranice jsou otevřené, byla uzavřená mírová smlouva)

Nejvyšší bod: Har Meron (1208 m nad mořem)

Náboženství: judaismus, islám, křesťanství

Úřední jazyky: hebrejština, arabština

Další běžné jazyky: ruština, angličtina

Průměr. délka života - muži: 79 a ženy: 82 roků

Moře: Středozemní, Rudé a Mrtvé

Pracovní týden: od neděle do pátku odpoledne

Vízum: nevyžaduje se, 3 měsíce pro turistiku

Pracovní týden: neděle – pátek

Člen NATO: ne

Člen EU: ne

Zdroj:

informace zastupitelského úřadu ČR v Tel Avivu z 30.9.2010

Hlavní město: Jeruzalém

Název v národním jazyce: Medinat Yisra'el

Délka hranic: 1017 km

Izraelské distrikty:

(1) Severní, (2) Haifský,

(3) Centrální,

(4) Telavivský,

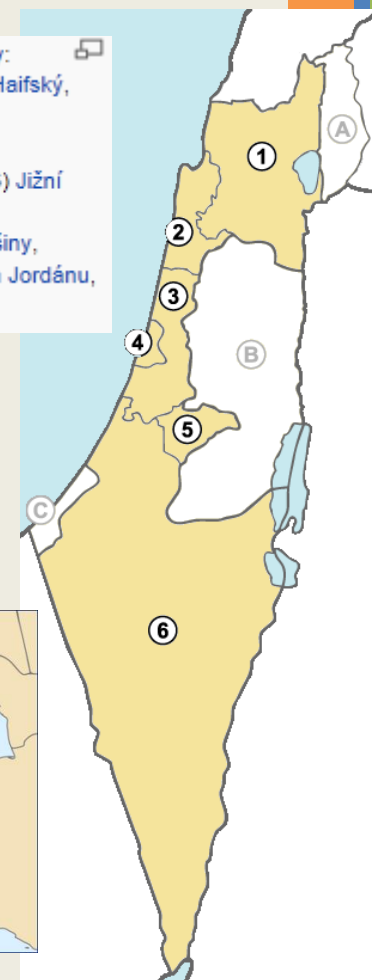
(5) Jeruzalém, (6) Jižní

Sporná území:

(A) Golanské výšiny,

(B) Západní břeh Jordánu,

(C) Pásmo Gazy

Izrael 2011 – historie

Starověké a středověké osídlení

Území dnešního Izraele bylo obýváno již v paleolitu, avšak teprve v neolitu začala být budována trvalá sídla. Za nejstarší město je považováno **Jericho**, které vzniklo okolo roku 8000 př. Kr. Až do 10. století vznikaly na tomto území pouze městské státy, které byly pod vlivem některé tehdejší velmoci. Prvním suverénním státem bylo až izraelské království (cca 931–722 př. n. l.).

Země izraelská byla podle Tóry Hospodinem přislíbena Abrahámovi a darována jeho potomkům jako Země zaslíbená, je proto věřícími židy (a po nich i křesťany) považována za **Svatou zemi**, ve které se nachází nejsvětější místa judaismu i křesťanství. Touto oblastí však vedly nejdůležitější obchodní stezky, což přitahovalo zájem velmocí, takže toto území postupně spadalo pod asyrskou, babylonskou, perskou, řeckou, římskou, sásánovskou, byzantskou a od 7. století pod islámskou nadvládu. Poté oblast ovládali Umajjovci, Abbásovcí, křížáci a v roce 1260 byla připojena k mamlúckému sultanátu. Roku 1516 se stala součástí Osmanské říše, jíž zůstala až do 20. století.

Po neúspěšném protiřímském povstání Bar Kochby v letech 132–135 n. l. a následujícím vyhnání Židů se židovská populace na území dnešního Izraele zmenšila, avšak úplně nikdy nezanikla. Reakcí na povstání byla také změna názvu území: římský císař Hadrianus přejmenoval provincii Judeu na Syria Palaestina podle národa Pelištejců.

Sionismus a britský mandát

Židé žijící mimo Palestinu odedávna usilovali o návrat a tato touha byla vyjádřena ve Starém Zákoně (Tanachu) a je významným motivem židovských modlitebních knih. Persekuce Židů v Evropě, která začala ve **12. století** a vyvrcholila jejich vyhnáním ze Španělska v roce 1492, vedla ke stálému proudu uprchlíků, kteří se usazovali ve Svaté zemi. Během **16. století** vznikly velké židovské komunity ve „čtyřech svatých městech“ (Jeruzalém, Hebron, Safed a Tiberias) a ve druhé polovině **18. století** přesídlila do Svaté země takřka celá chasidská pospolitost.

První velká vlna moderní imigrace, známá jako **první alija**, vypukla po protižidovských pogromech ve východní Evropě v roce **1881**. V té době již existovala sionistická myšlenka, avšak až Theodor Herzl vytvořil politický sionismus – hnutí, které usilovalo o založení židovského státu v Palestině. Rovněž díky Herzlovi se tato otázka začala řešit i na mezinárodní diplomatické úrovni. V roce **1896** představil Herzl své vize v knize *Der Judenstaat* (*Židovský stát*) a o rok později předsedal prvnímu Světovému sionistickému kongresu v Basileji.

Britský ministr zahraničí Arthur Balfour roku 1917 deklaroval, že „vláda jejího Veličenstva pohlíží příznivě na zřízení národní domoviny židovského lidu v Palestině.“¹ Arabský odpor k židovskému přistěhovalectví přerostl v roce 1920 v násilnosti, které vedly ke zformování palestinské židovské ozbrojené organizace Hagana, od níž se později oddělily skupiny Irgun a Lechi.

V roce **1917** byla Palestina obsazena Brity pod velením generála Edmunda Allenbyho, v roce **1919** pak bylo na Pařížské mírové konferenci území Palestiny svěřeno pod britskou správu, a vznikl tak protektorát Britský mandát Palestina, mezi jehož hlavní cíle patřilo provedení Balfourovy deklarace. Obyvatelstvo protektorátu bylo v té době většinou arabské, avšak Jeruzalém byl již převážně židovský.

Židovská imigrace pokračovala i za **třetí aliji** (1919–1923) a **čtvrté aliji** (1924–1929), během kterých přišlo do Palestiny více než 100 tisíc Židů. Arabské nepokoje a povstání v Jaffě vedly k tomu, že Britové omezili židovskou imigraci a území pro budoucí židovský stát stanovili pouze na západ od řeky Jordán.

Vzestup nacismu v Evropě ve 30. letech vedl k páté **aliji**, přílivu téměř čtvrt milionu Židů, který podnítil arabské násilnosti a povstání, při nichž Arabové zabrali značnou část protektorátu. Proto Spojené království změnilo politiku vůči židovskému přistěhovalectví a v roce 1939 v takzvané Bílé knize zavedlo kvóty pro židovské přistěhovance. Přes toto omezení však do Palestiny přijížděli uprchlíci v rámci **ilegální aliji**, tzv. aliji Bet. Ke konci druhé světové války tvořili Židé v Palestině 33 % populace oproti 11 % v roce 1922.

I když palestínští Židé s britskými přistěhovaleckými kvótami nesouhlasili, připojili se většinou k Davidu Ben Gurionovi, jenž prohlásil: *Budeme bojovat s Brity proti Hitlerovi, jako by Bílá kniha neexistovala; a budeme bojovat proti Bílé knize, jako by nebyla žádná válka.* Extremisté ze skupin Irgun a Lechi však zahájili teroristický boj proti Britům; členové Lechi útočili po celou válku, Irgun protibritské akce zahájil až roku 1944. V britské armádě bojovalo v nově zformované židovské brigádě na 26 tisíc Židů z Britského mandátu Palestina, přestože Britové stále zadržovali lodě plné židovských uprchlíků. Několik desítek palestinských Židů jako parašutisté seskočilo hluboko do evropského vnitrozemí, ovládaného Němci, a jako britští vyzvědači navazovali kontakt se zbylými židovskými komunitami. Během války došlo k dalšímu velkému legálnímu i nelegálnímu přistěhovalectví, ale i k další polarizaci Židů a Arabů.

Izrael 2011 – dějiny po 2. světové válce

Po roce **1945** se vyostřil konflikt mezi Spojeným královstvím a Židy, kteří Brity obviňovali z neochoty plnit své závazky a stranění Arabům. Po sérii teroristických útoků na britské síly (např. útoku na hotel King David) se britská vláda v roce **1947** vzdala svého mandátu v Palestině. Nově vytvořená Organizace spojených národů (OSN) přijala 29. listopadu 1947 Plán OSN na rozdělení Palestiny, podle něhož se území mělo rozdělit na arabský a židovský stát a Jeruzalém měl zůstat pod mezinárodní správou OSN jako *corpus separatum*. Židé plán přijali, přestože 75 % území, které jim bylo přiřknuto, byla poušť, zatímco Liga arabských států a Vysoká arabská komise plán odmítly.

14. května **1948**, den před ukončením Britského mandátu Palestina, byla vyhlášena nezávislost Státu Izrael. Druhý den nato armády pěti arabských států Izrael napadly, a rozpoutaly tak První arabsko-izraelskou válku. Po více než roce bojů bylo vyhlášeno příměří a stanoveny dočasné hranice, známé jako Zelená linie. Jordánsko anektovalo území Judeje a Samaří, známé spíše jako Západní břeh Jordánu, a Východní Jeruzalém. Egypt převzal kontrolu nad Pásmem Gazy. 11. května 1949 byl Izrael přijat do OSN. Podle odhadů OSN během této války opustilo zemi na 711 tisíc Arabů, tj. zhruba 80 % dřívější arabské populace a osud těchto uprchlíků dodnes zatěžuje arabsko-izraelské vztahy.

První léta židovského státu byla poznamenána obrovskou imigrační vlnou přeživších holocaustu a Židů, kteří byli vyhnáni z arabských zemí. Během deseti let (1948–1958) vzrostla populace Izraele z 800 tisíc na 2 miliony. Nově příchozí byli většinou nemajetní a byli ubytováni v provizorních uprchlických táborech, známých jako *ma'abarot*.

V roce **1956** vypukla **Suezská krize**, způsobená tím, že Egypt znárodnil Suezský průplav a uzavřel Tiranskou úžinu. Izrael se rozhodl spojit s Francií a Spojeným královstvím, zaútočil na Egypt a pokusil se získat zpět přístup k Rudému moři. Dobyl sice Sinajský poloostrov, pod diplomatickým tlakem USA a Sovětského svazu se však stáhl výměnou za právo plavit se v Rudém moři a průplavu.

Počátkem následující dekády se Izraeli podařilo v Argentině zajmout Adolfa Eichmanna, tvůrce „konečného řešení“ židovské otázky, a postavit ho v Izraeli před soud. Proces velmi přispěl k tomu, že si veřejnost uvědomila rozměry holocaustu, a dodnes je Eichmann jediným člověkem odsouzeným izraelským soudem k trestu smrti.

Arabské státy považovaly Stát Izrael za nelegitimní a v roce **1964** vznikla Organizace pro osvobození Palestiny (**OOP**), jež deklarovala cíl „dosáhnout zničení Izraele“ a v jejíž Národní chartě se až do prosince 1998 uvádělo, že „*ozbrojené povstání je jediný způsob jak osvobodit vlast*.“ V roce **1967** shromáždili Egypt, Sýrie a Jordánsko svoje armády u hranic Izraele, Egypt vyzval k odchodu mírové jednotky OSN a opět zablokoval Izraeli přístup k Rudému moři. Tyto kroky Izrael chápal jako přípravu k válce a rozhodl, že sám udeří první. **Šestidenní válka** přinesla Izraeli rozhodující vítězství a získal území Západního břehu, Pásmu Gazy, Sinajského poloostrova, Golanských výšin a Východního Jeruzaléma.

Na přelomu 60. a 70. let palestínští ozbrojenci provedli řadu teroristických útoků proti izraelským cílům po celém světě, mimo jiné masakr izraelských atletů na LOH v Mnichově v roce **1972**. Izrael odpověděl Operací Boží hněv, pokusem izraelské tajné služby Mosad zlikvidovat strůjce mnichovského útoku. 6. října **1973**, v den židovského svátku Jom kipur, překvapivě na Izrael zaútočily Egypt a Sýrie. **Jomkipurská válka** skončila 26. října konečným vítězstvím Izraele, který však zaznamenal těžké ztráty.

Po dlouhých letech nadvlády socialistů vyhrála v roce **1977** ve volbách do izraelského parlamentu Knesetu poprvé pravicová strana Likud. Tentýž rok učinil egyptský prezident Anwar Sadat překvapivou cestu do Izraele a o dva roky později podepsali Sadat a Menachem Begin ve Washingtonu Egyptsko-izraelskou mírovou smlouvu, podle níž se pak Izrael stáhl ze Sinajského poloostrova.

V roce **1978** podnikl Izrael, v reakci na palestinský teroristický útok, Operaci Lítání, při níž došlo k obsazení jižního Libanonu a vytlačení jednotek OOP z této země. Za vlády Likudu také došlo k rozsáhlé expanzi izraelských osad na území Západního břehu Jordánu, která přinesla růst napětí mezi Izraelci a palestinskými Araby.

7. června **1981** Izrael vybombardoval v rámci operace Opera irácký jaderný reaktor v Osiraku, protože se obával, že by ho Irák mohl použít k výrobě jaderných zbraní. V roce **1982** zasáhl Izrael do Libanonské občanské války, aby zničil základny, z nichž OOP ostřelovala raketami severní Izrael, což vedlo k první libanonské válce. Izrael se stáhl z většiny Libanonu v roce **1986**, ale v tzv. nárazníkové zóně setrval až do května 2000. V roce **1987** vypukla tzv. **první intifáda**, arabské povstání proti izraelské přítomnosti v Pásmu Gazy a území západně od Jordánu. Během války v Zálivu v roce **1991** podporovala OOP a mnoho palestinských Arabů Saddáma Husajna a raketové útoky Iráku proti Izraeli.

Izrael 2011 – dějiny za posledních 20 let

Během roku **1992** docházelo k přímým schůzkám mezi Izraelci a Araby v různých městech po celém světě. Tentýž rok vyhrál volby Jicchak Rabin. Tzv. Mírová dohoda z Osla byla podepsána 13. září **1993** ve Washingtonu. Z ní vyplývalo, že má být po přechodnou dobu pěti let na území Západního břehu a pásma Gazy ustanovena Palestinská samospráva. V roce **1994** byla mezi Izraelem a Jordánskem podepsána izraelsko-jordánská mírová smlouva.

Husajn I., Bill Clinton a Jicchak Rabin během izraelsko-jordánských mírových jednání

Podepsání dohod z Osla narazilo na obou stranách na odpor radikálů, což mírový proces značně zkomplikovalo. Na palestinské politické scéně začala sílit opozice, a to zejména Hamas a Palestinský islámský džihád, která se proti Organizaci pro osvobození Palestiny a Smlouvám z Osla začala vymezovat. V Izraeli se proti smlouvě vymezila strana Likud a další pravicová uskupení, sám Jicchak Rabin byl 4. listopadu **1995** zavražděn pravicovým židovským radikálem Jigalem Amirem.

Za vlády Benjamina Netanjahua byl podepsán tzv. Hebronský protokol, fakticky znamenající předání města Hebron Palestinské autonomii a stažení izraelské armády z části tohoto města. V říjnu **1998** bylo podepsáno Memorandum od Wye River, jež přineslo postoupení 13 % území Západního břehu palestinským Arabům a úpravu statusu některých oblastí.

Za vlády Ehuda Baraka se izraelská armáda stáhla z jižního Libanonu (v květnu 2000) a bylo zahájeno vyjednávání s předsedou Palestinské autonomie Jásirem Arafatem. V červenci **2000** se uskutečnil summit v Camp Davidu, kde Barak nabídl plán na založení Palestinského státu, avšak ten byl Arafatem odmítnut. Po ztroskotání jednání vypuklo 29. září 2000 další povstání palestinských Arabů, tzv. druhá intifáda neboli Intifáda al-Aksá.

V předčasných volbách v únoru **2001** se stal novým premiérem Ariel Šaron. Během své vlády prosadil plán na jednostranné stažení z Pásma Gazy a plán na výstavbu bezpečnostní bariéry kolem Západního břehu. V roce **2006** utrpěl mozkovou mrtvici, po níž upadl do kómatu. Premiérský post pak převzal vicepremiér Ehud Olmert.

V červenci **2006** začala druhá libanonská válka, která znamenala vytrvalé bombardování libanonských cílů izraelskou armádou a ostřelování severu Izraele libanonskou ší'itskou milicí Hizballáh. Konflikt trval několik týdnů a příměří bylo uzavřeno 14. srpna. Po válce v Izraeli zaznívaly silné hlasy kritizující premiéra Ehuda Olmerta a tehdejšího ministra obrany Amira Perece.

Dne 27. listopadu **2007** souhlasili tehdejší izraelský premiér Ehud Olmert a palestinský prezident Mahmúd Abbás s jednáním nad všemi spornými tématy izraelsko-palestinského konfliktu a snahou dosáhnout dohody do konce roku **2008**. Začátkem září roku 2007 podniklo Izraelské vojenské letectvo operaci **Ovocný sad**, při níž vybombardovalo syrský jaderný reaktor. V dubnu **2008** oznámil syrský prezident Bašír Asad, že Sýrie a Izrael již rok jednájí za tureckého zprostředkování o mírové smlouvě; Izrael tuto informaci potvrdil o měsíc později.

V červnu **2008** se za egyptského zprostředkování podařilo dohodnout půlroční příměří mezi Hamasem a Izraelem, které trvalo od 19. června do 19. prosince téhož roku. Během příměří došlo k výraznému snížení raketových a minometných útoků proti Izraeli (v průběhu června až září se jednalo o přibližně 25 až 60 střel). V listopadu armáda zasáhla proti tunelu hloubenému mezi Pásmem Gazy a Izraelem, který podle Izraele představoval hrozbu, což způsobilo vzájemnou konfrontaci. Zároveň došlo k prudkému nárůstu střel odpálených na Izrael. Šest dní před vypršením příměří se Izrael vyslovil pro prodloužení příměří, avšak Hamas prodloužení odmítl. Dne 18. prosince vypršelo příměří a den na to Hamas oznámil, že nehodlá jednat o novém. V průběhu prosince byly zintenzivněny raketové útoky na Izrael, na něž bylo reagováno leteckým úderem proti militantním cílům. Dne 25. prosince premiér Olmert v rozhovoru pro arabskou satelitní stanici varoval, že pokračování v útocích na Izrael vyústí ve vojenskou operaci. Útoky však nepřestaly, a proto Izrael 27. prosince zahájil operaci **Lité olovo**, která ze začátku představovala pouze letecké útoky.

To se změnilo 3. ledna **2009**, kdy izraelské jednotky vstoupily do Pásma Gazy a zahájily pozemní ofenzivu. V sobotu 17. ledna vyhlásil Izrael jednostranné příměří, podmíněné ukončením raketových a minometných útoků a v následujících několika dnech se z Gazy stáhl. Hamas později vyhlásil své vlastní příměří, s vlastními podmínkami, zahrnujícími úplné stažení izraelských vojáků a otevření hraničních přechodů. Přestože raketové útoky na jižní Izrael, ani izraelské odvetné útoky zcela nepřestaly, křehké příměří trvá stále.

Sobota 22.1.2011 Nové Veselí

Přípravy na poutní výlet do Svaté země začínají v mém případě již na konci roku 2010 návštěvou oddělení cestovních dokladů v Městském úřadu Žďár nad Sázavou, kde si žádám o v pořadí již druhý cestovní pas.

A proč si musím vyřizovat druhý pas (když už jeden platný mám) ?

Před několika měsíci (na přelomu září - října 2010) jsem s partou kluků (v rámci již v pořadí naší páté společné expedice) podnikl dobrodružný výlet autem až do Sýrie.

No a ... Izrael a Sýrie spolu moc nekamarádí (stále nemají uzavřenu mírovou smlouvu).

Náš poutní výlet zajistila cestovní kancelář **VIA PETROV** z Brna jejíž zástupci přijeli v sobotu 22.1.2011 v 16:00 hodin do Nového Veselí, kde nám na faře dali spousty cenných rad a informací.

Této informativní schůzky se také zúčastnila ředitelka pražské pobočky **ELAL**, která nám rozdala propagační letáky a také promítla krátké video o Izraeli.

Webové stránky cestovní kanceláře: <http://www.viapetrov.cz>

Webové stránky letecké společnosti ELAL: <http://www.elal.cz>

Úterý 22.3.2011 – odlet z Prahy

Poutní zájezd do Svaté země začal pro většinu účastníků již v časných ranních hodinách nástupem do autobusu na Vysočině.

Z **Nového Veselí** autobus odjížděl v 3:45 hod směrem na Ostrov nad Oslavou, Radostín nad Oslavou, Velké Meziříčí a následně po dálnici směrem na Prahu.

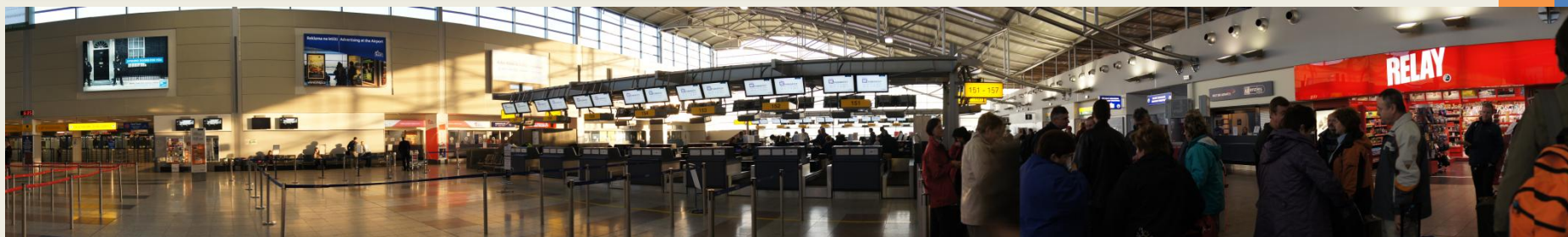
Na mezinárodní letiště **Praha – Ruzyň** jsme dorazili několik minut před půl sedmou ráno.

V 7 hodin byl sraz všech účastníků na letišti. Ke skupině poutníků čítající 50 osob se také připojil průvodce pan Aleš Pavel Strnad zastupující cestovní kancelář **VIA Petrov** z Brna.

Následně probíhali bezpečnostní pohovory, odbavení zavazadel a vyzvednutí letenek.

Letadlo **Boeing 737-800** odstartovalo v 10:27 hod. (s cca 7 minutovým zpožděním) a již za několik minut se Ti šťastnější u okýnek mohli kochat pohledem na rakouské Alpy.

Letěli jsme přibližně ve výšce 10 km rychlostí 860 km/hod.

úterý 22.3.2011 ráno (před odletem z letiště Praha – Ruzyně)

Někteří z účastníků zájezdu využili krátké čekání občerstvením či četbou knihy. A po krátkém čekání se naší skupiny ujal průvodce Aleš Pavel Strnad, který vzápětí předal slovo provoznímu řediteli pražské pobočky aerolinek ELAL, který nám poskytl pár rad a následně nás doprovodil k odbavení.

Izrael 2011 – bezpečnost a EL AL

(úterý 22.3.2011 7:00 - neděle 3.4.2011 23:30)

Nedá mi to ...

ale musím se zde trošičku více rozepsat o bezpečnosti a bezpečnostnímu pohovoru, které prováděla izraelská letecká dopravní společnost EL AL ve spolupráci s izraelskou bezpečnostní složkou již na letišti v Praze – Ruzyně.

Přestože většina účastníků zájezdu prošla bezpečnostním pohovorem bez problémů a po několika jednoduchých otázkách (a několika minutách) pokračovali dále k odbavení zavazadel (a takřka vůbec nevnímala, že proběhla nějaká bezpečnostní prověrka), moje osobní zkušenost je ale poněkud jiná ...

Až později jsem zjistil, že jsem byl pravděpodobně již dopředu izraelskými bezpečnostními složkami vytipován a na vážnější pohovor. A důvod?

Moje návštěva **Sýrie** před několika měsíci ...

Celá bezpečnostní prověrka při vstupu do státu Izrael je založena na faktu:

1. *Kdo Vás zná? Koho znáte Vy? Kdo může potvrdit Vaši minulost?*
2. *Na vyzvídání: Je to Váš kufr? Kdo Vám balil kufr? Kdo Vám platil zájezd? Vezete něco pro někoho v Izraeli?*
3. *A v mém případě ještě navíc: Kde jsem byl Sýrii? Co jsem tam dělal? S kým jsem mluvil? Předal mi někdo něco?*

Takže pokud chcete mít co nejmenší problémy, doporučuji následující ... (a toto platí i pro individuální turistiku)

- pokud pracujete dlouhodobě u jedné firmu, je vhodné připravit si např. potvrzení o zaměstnání
- pokud máte vlastní www stránky, kde jsou "cestovní zprávy a fotky, připravte si výtisk alespoň hlavní webové stránky (s adresou) ...
- je vhodný i „úplatek“ v podobě reklamní fotky
- pokud cestujete ve skupině, prověrku urychlíte, když si vzájemně potvrdíte totožnost (jak dlouho se znáte, kde děláte, co děláte)
- ideální je cestovat jako rodina (manželský pár)
- pokud cestuje do Izraele opakovaně, je bezpečnostní prověrka již jednodušší
- pokud máte v pase razítko Sýrie, Egypta, ... doporučuji si vyřídit nový pas (lze mít současně až 10 pasů)
- i když v Praze projdete, tak můžete mít ještě problémy v Izraeli na letišti při kontrole pasů (při imigrační kontrole)

Letecká trasa – kudy jsme letěli:

Prague to Tel Aviv Yafo

Flight 1

Tuesday, March 22, 2011

Departure: 10:20 Prague, Czech Republic - Ruzyně, terminal 1

Arrival: 15:05 Tel Aviv Yafo, Israel - Ben Gurion International, terminal 3

Airline: El Al Israel Airlines LY522 e

Duration: 3:45

Aircraft: Boeing 737-800

Odlet Praha	22.3.2011 10:20	– přilet Tel Aviv-Yafo	15:05	dooba letu 3:45
Odlet Tel Aviv-Yafo	3.4.2011 18:55	– přilet Praha	22:10	dooba letu 4:15

Cena samostatné letenky (zjištěno dne 22.2.2011) u letecké společnosti ELAL.

Praha	– Tel Aviv-Yafo	22.3.2011	316,39 USD
Tel Aviv-Yafo	– Praha	2.4.2011	391,59 USD

Celkem tedy cca 707,98 USD za zpáteční letenku

úterý 22.3.2011 – Izrael

Tel Aviv Yafo, letiště Ben Gurion -> Caesarea Přímořská -> Tiberias

14:50 přistání na letišti v Tel Avivu-Yafo

15:30 odjezd z letiště

17:50 zastávka v Caesareji Přímořské

19:50 příjezd Tiberias (Tiberiada), hotel Eden

20:00 večeře formou švédských stolů

21:00 mše svatá i s večerními chválami

V přístavním městě **Caesareji Přímořské** (nacházející se u Středozemního moře) byla nejdříve malá pobřežní stanice a v letech 29-22 před Kristem zde **Herodes Veliký** Caesareu postavil a vybudoval v ní významný přístav, který se stal později sídlem římských prokurátorů a hlavním městem římské provincie Judea nebo také Palestina.

Žil zde také důstojník italského pluku Kornelius, který byl od sv. Petra pokřtěn. Znamější je však Pontius Pilatus, který zde žil v letech 26 - 36 po Kristu. A také nesmíme zapomenout na místodržícího Felixe (52-60 po Kristu).

Za Felixe zde byl vězněn 2 roky svatý Pavel. Svatý Pavel se zde odvolal k římskému císaři. Akvadukty byly postaveny za Herodovy vlády a přiváděly vodu z hory Karmel.

Středa 23.3.2011 Tiberias

Druhý den poutního zájezdu (Tabgha - Kafarnaum)

- 5:30 budíček
- 6:25 ranní chvály
- 7:00 snídaně
- 8:00 z Tiberias odjezd do Tabgha
- 10:00 mše svatá (chrám Petrova primátu)
- 12:15 Galilejské jezero - projížďka lodí u Magdaly
- 13:35 odjezd do Kafarnaum
- 15:00 odjezd taxíky na horu Tábor
- 18:00 odjezd na hotel
- 19:00 večeře
- 20:00 večerní chvály

Ráno začalo první (a také poslední) mši svatou pod širým nebem v nádherném prostředí na břehu u **Galilejského jezera** ve vesnici **Tabgha**, kde Ježíš rozmnožil chléb a ryby. Tradice klade na toto místo biblickou událost, kdy Ježíš krácel po vodě.

Po skončení mše jsme se vydali na projížďku lodí po Galilejském jezeře (zaplatili jsme cenu 10 €). Navštívili jsme také nedaleké **Kafarnaum**, kde pobýval Ježíš, který byl hostem v domě svého učedníka Šimona Petra.

Odpoledne jsme taxíky vyjeli na horu **Tábor**, kde jsme těsně před večerním uzavřením stihli navštívit baziliku Proměnění Páně. A večer (před spaním) se ještě někteří z poutníků šli projít městem **Tiberias**.

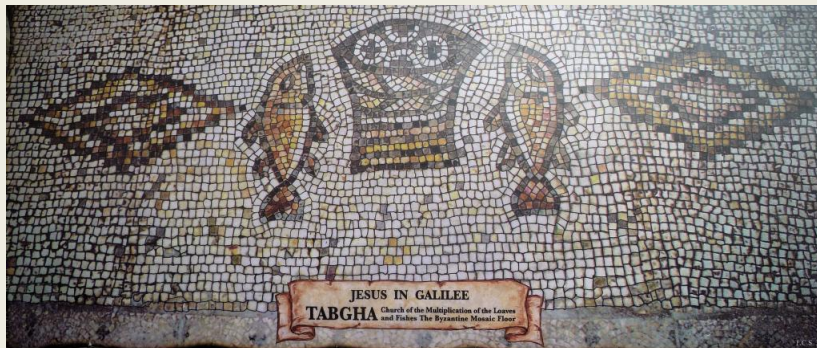
Tagbha

(řecky také HEPTAPEGON ... 7 pramenů)

V dřívějších dobách se na tomto místě spojovalo 7 pramenů, které dál pokračovaly jako tok do **Galilejského jezera**. Dnes se tu stéká již jen 5 pramenů.

Na tomto místě došlo k rozmnožení 5 chlebu a dvou ryb (Jan 6; Mat 14,16-21). Před kostelem, kde se tento zázrak udál, byly mlýnské kameny (ze 3. stol před Kristem) na drcení oliv, pšenice obilovin.

V kostele, který pochází z roku 1982 se dochovala mozaika (viz *obrázek*), která ztvárňuje 2 ryby a 5 chlebů. Kostel je postaven v beuronském stylu a řezaný alabastr vytváří posvátné přitlmí.

V kostele zůstala skála a mozaika, která pochází z bývalého byzantského kostela.

Znázorňuje obrazce:

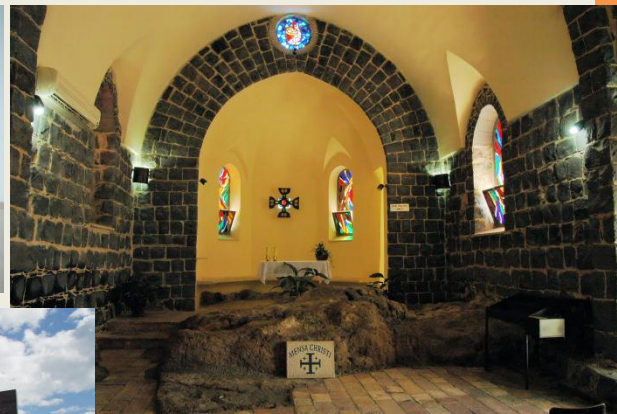
rostliny a ptáky typické pro povodí Nilu. Na mozaice byly vidět i číslice ... Nilometr, který zachycoval povodně na řece Nil.

Tabgha – Chrám Petrova Primátu

Přemístili jsme se na jiné místo **Tabghy**, blíž ke **Galilejskému jezeru** k chrámu Petrova primátu (MENSA CHRISTI = Kristův stůl).

Na břehu Galilejského jezera stojí bazilika z roku 1934 františkány a také se zde nachází kameny ve tvaru srdce (na připomínku tří otázek „*Petře, miluješ mne?*“).

Kafarnaum

Město leží na severozápadním břehu Galilejského jezera. V době Ježíše Krista bylo jedním z nejdůležitějších pohraničních měst mezi Galileou a územím na východní straně Jordánu. Ježíš udělal z **Kafarnaum** hlavní místo, kde pobýval nejčastěji. V tomto městě se zachovaly i základy Petrova domu, nad kterým je postaven moderní kostel.

Galilejské jezero

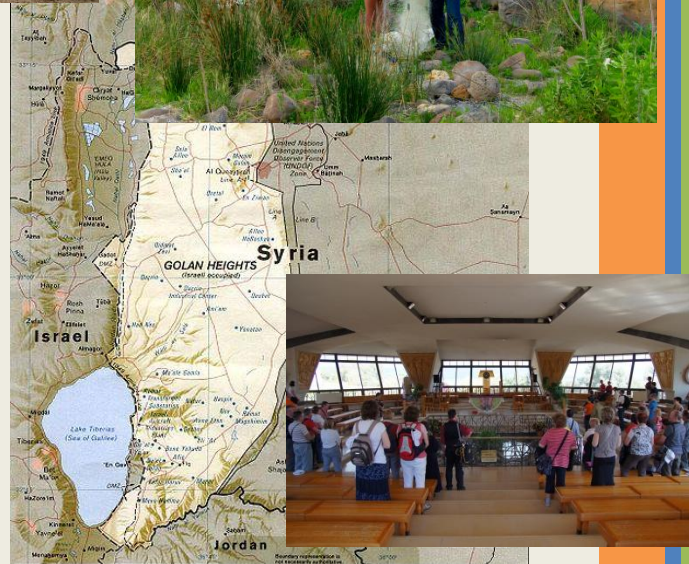
(nebo také **Tiberiadské jezero**, **Genezaretské jezero** či **Kineretské moře** (hebrejsky: *Jam Kinneret*, **Kineretské jezero**, či zkráceně **Kineret**; arabsky: *Buchajret Tabarija*)

je největší izraelské sladkovodní jezero nacházející se v Severním distriktu u Golanských výšin, v severní části Velké příkopové propadliny. V obvodu má přibližně 53 km a je 21 km dlouhé a 13 km široké. Jeho rozloha je 166 km² a maximální hloubku 43 m.

Leží 212 metrů pod úrovní světového oceánu a je tak nejnižše položeným sladkovodním jezerem na světě a druhým nejnižše položeným jezerem (po Mrtvém moři).

V povodí jezera je prováděno extenzivní zemědělství, zejména v Chulském údolí (bavlna, tolíce vojtěška) a při březích jezera (banány, datle, bavlna). **Galilejské jezero** je hlavní zdroj pitné vody pro Izrael a pokrývá přibližně jednu třetinu jeho spotřeby.

Je historickou rybářskou lokalitou – již více než dva tisíce let je využíváno pro rybářství. Podle Bible je to místo Ježíšova působení. Část jeho vod je odváděna Národním rozvaděčem vody do jižní části země pro potřeby zavlažování a část je na základě izraelsko-jordánské mírové smlouvy odváděna do Jordánska. Na západním břehu jezera se nachází město **Tiberias**, které je podle židovské tradice jedním ze čtyř svatých měst judaismu.

Hora Tábor (hebrejsky: *Har Tavor*, řecky: *Horos Thabór*) se nachází v oblasti Galileje, nedaleko města **Nazaret**, na východní hranici Jizre'elského údolí, 17 km západně od Galilejského jezera (jezera Kineret) a dosahuje výšky 575 metrů nad mořem. Jméno této hory má pro Čechy možná matoucí název (ostatně české město **Tábor** se jmenuje právě podle této hory – od něho jsou pak odvozeny všechny další tábory [vojenské, skautské...]). Podobná je naší hoře Říp svým oblým tvarem, zdvihá se uprostřed roviny Jezreelského údolí. Je samotná zalesněná mezi loukami. Je vyhledávaným cílem jak křesťanských, tak židovských poutníků, z vrcholku je krásný výhled do okolí. Židovský národní fond zde také vysadil les.

Hora Tábor v Bibli

Hora Tábor je poprvé zmíněna v Bibli v knize Jozue (19,22) jako hranice mezi třemi kmeny - Zabulón, Isachar a Neftalí. Dále je hora zmíněna v Knize soudců 4,6 ve vyprávění o slavné bitvě, kdy se měli roku 1150 př. Kristem střetnout izraelská vojska vedená Deborah a Bárakem proti kenaánskému vojevůdci Síserovi. Tehdy prorokyně Debora přikázala izraelskému vůdci Bárakovi: „*Sám Hospodin, Bůh Izraele, ti přikazuje: táhni hned na horu Tábor a vezmi s sebou deset tisíc mužů...*“ a Bárak pak z této hory drtivě porazil kenaánské vojsko. Na věčnou připomínku této události zde Židé vystavěli pevnost, která zde stála v období druhého Chrámu (to je 5. stol. př. Kr. - 1. stol. po. Kr.). Tábor je dnes oblíbený hlavně u křesťanů, mělo zde, podle křesťanské tradice, dojít k Ježíšovu Proměnění, o kterém referuje Nový zákon (Matouš 17:1-6; Marek 9:9-18; Lukáš 9:28-36), i když neuvádí jméno hory. Druhým kandidátem na biblickou událost je hora Hermon v Golanských výšinách, ale hora Tábor se zdá být pravděpodobnějším. V průběhu Proměnění byli apoštolé Jan, Jakub a Petr svědky zjevení, kdy Ježíš rozmlouval s Mojžíšem a Eliášem o své smrti. Na paměť této události zde byly postaveny kostely. Už v období křížáckých zde výprav byly pokusy o stavbu klášterů a kostelů, ale opakované arabské nájezdy zanechaly na kopci pouze ruiny. Podařilo se to až ve 20. stol., kdy zde byla postavena katolická bazilika Proměnění (r. 1924 – architekt Barluzzi) a řecký ortodoxní Eliášův kostel.

Hora Tábor
vrchol: 575 m n.m.
pohoří: Dolní Galilea
světařil: Asie

Čtvrtek 24.3.2011 Tiberias

Třetí den poutního zájezdu (Baniás – Katzrin - Jardenit)

8:00 Po jsme vyrazili směrem ke Golanským výšinám.

Cestou jsme projeli kolem nejvyšší hory Izraele **Hermón**, na jehož vrcholu byl ještě sníh. Vystoupili jsme z autobusu v **Baniás** a vydali se k prameni Jordánu. Cestou začalo pršet a déšť se po chvíli změnil v pěkný slejvák. Déšť, náš dnešní věrný společník, nás provázel až do odpoledne. Při další zastávce v Golanských výšinách mělo být vidět do Sýrie až do 40 km vzdáleného Damašku, ale z autobusu jsme ani raději ani nevystupovali, přes mlhu a mraky stejně nebylo nic vidět.

11:35 Na oběd jsme zastavili v obci **Katzrin**, kde nás pro změnu opět chytil krátký déšť. A když ustal trochu jsme obhlédli městečko.

13:15 Poté naše dnešní putování pokračovalo na **horu Blahoslavenství**. Tam Ježíš podle tradice vyslovil osmero blahoslavenství.

14:30 Po mši svaté v kryptě tamnějšího kostela a procházce parkem s úžasnými výhledy na **Galilejské jezero**, jsme popojeli k našemu dnešnímu poslednímu cíli, k **Jardenitu**.

16:15 Někde zde byl v řece Jordán Ježíš Kristus pokřtěn Janem Křtitelem (podle našeho izraelského průvodce a podle jiných turistických a poutnických příruček; my ovšem víme, že Ježíš byl pokřtěn hodně dále po proudu **Jordánu**, poblíž města Jericha). Toto místo je využíváno křesťanskými poutníky k připomínce a obnově křtu proto, že leží uvnitř izraelského území, zatímco ono skutečné místo se nachází v hraniční zóně s Jordánskem, která je ostře hlídána. I v tuto dobu se zde našlo spoustu odvážlivců, kteří se ve studeném počasí neváhali v Jordánu smočit. My ostatní jsme obnovili svůj křest i bez vykoupání.

18:00 odjezd z Jardenitu do Tiberias

18:40 večeře

19:30 Degustace vína

Po společné večeři na hotelu ještě následovala krátká přednáška s ochutnávkou dobrého izraelského vína za účasti našeho izraelského průvodce.

20:00 Nešpory

Hra Błogosławieństwa leží v těsném sousedství důležité křesťanské lokality Tabgha. Na jejím vrcholu stojí moderní chrám Błogosławieństwa. Původně na jeho místě stával byzantský kostelík, který fungoval až do 7. století. Trosky tehdejší nádrže na vodu a kláštera se dochovaly dodnes. Právě zde pronesl Ježíš pověstné kázání, které zahájil požehnáními neboli błogosławieństwami, které je zobrazeno i na římskokatolickém chrámu na vrcholu hory, který má (podle počtu błogosławieństw) tvar osmistěnu. Byl vystavěn v roce 1937 z římského travertinu, bílého nazaretského vápence a místního tmavého bazaltu.

Řeka Jordán pramení na svazích Antilibanonu, na úpatí hory Hermon (Ğebel esh-Sheikh, 2759 m).

Má tři hlavní prameny: *el-Chacbani*, kaskádovitá bystřina tekoucí ze svahů hory Beqa, dále *Litáni* a *Banjás*, pramenící na úpatí Hermonu. Na jejich soutoku se utvořilo mělké jezero Chule, asi 4 km dlouhé, dnes uměle vysušené. Řeka dále poměrně prudce protéká bazaltickou soutěskou a pak se vlévá do Genezaretského jezera. Na vzdálenosti asi 16 km tu Jordán překoná rozdíl víc než 200 m, takže hladina Genezaretského jezera je již 211 m pod hladinou Středozemního moře (podle měření r. 1986). Jezero, známé také jako Tiberiadské nebo **Galilejské moře**, harfovitého tvaru, je asi 21 km dlouhé a 12 km široké. Západní pobřeží je lemováno pásem úrodné nížiny. Jezero o hloubce o něco víc než 40 m bylo vždy významnou sladkovodní nádrží ale bohaté na výskyt ryb.

Jordán (hebrejsky: *Nahar ha-Jarden*, arabsky: *Nahr al-Urdun*) je řeka protékající Velkou příkopovou propadlinou, která tvoří hranici mezi Izraelem, Jordánskem a Západním břehem Jordánu.

Jedná se o největší izraelskou řeku, která měří 251 kilometrů a plocha jejího povodí je 18 300 km².

Vzniká soutokem tří říček v Chulském údolí, během svého toku protéká Galilejským jezerem a nakonec se vlévá do Mrtvého moře.

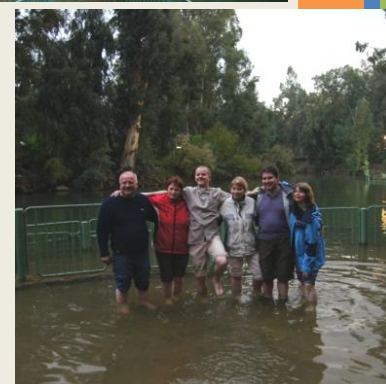
Velká část vod řeky je lidmi využívána jako pitná voda nebo pro potřeby zavlažování či průmyslu. Historicky a nábožensky je považována za jednu z nejposvátnějších řek světa.

V **Novém zákoně** stojí, že Jan Křtitel v Jordánu „*křtil ty, kteří se odvrátili od svých hříchů.*“ Mělo se tak dít v Betanii na druhém břehu Jordánu. Tam za ním přišel Ježíš Nazaretský, aby se nechal pokřtít. Zde jej Jan Křtitel označil jako beránka Božího a syna Božího. Nový zákon několikrát hovoří o tom, jak Ježíš přešel Jordán během svých cest, kam za ním šly velké zástupy, aby si vyslechly jeho kázání a aby je uzdravil od nemoci. Když ho chtěli jeho nepřátelé zajmout, ukryl se u Jordánu na místě, kde ho Jan pokřtil.

Zmínky o řece Jordán se objevují na řadě míst **Starého zákona**. Úrodnost údolí Jordánu je zmiňována již v knize Genesis, kde je přirovnáváno k „zahradě Hospodinově“. Připomínkou četných brodů přes Jordán je událost, kdy patriarcha Jákob se svou družinou překročil Jordán a u brodu přes Jabok zápasil s Hospodinem. Jeden z nejznámějších brodů pak je místo, kde Jiftách pobil Efrajimce. Jordán je rovněž zmiňován jako dělicí čára mezi „dvěma a půl kmeny,“ které se usadily na východě a mezi „devíti kmeny a polovinou kmene Manasesova,“ které se pod Jozuovým vedením usadily na západě. Vzhledem k poloze vůči městu Jericho byla řeka také označována jako „Jordán naproti Jerichu.“

V biblických dějinách byl Jordán místem několika zázraků. První z nich se odehrál, když Izraelité pod Jozuovým vedením přešli Jordán poblíž Jericha. Později se dva a půl kmene usadily východně od Jordánu, kde na jeho břehu postavili velký oltář, který měl být svědectvím mezi jimi a ostatními kmeny. Jordán suchou nohou překročil Eliáš a Elizeus (Elíša). Elizeus učinil u Jordánu dva další zázraky: vyléčil Naamána tím, že mu řekl, aby se sedmkrát ponořil do vod řeky, a nechal vynořit železnou sekeru jednoho z prorockých žáků, která spadla do řeky tím, že do vody hodil větev a sekera vyplavala. Jordán rovněž překročil Juda Makabejský se svým bratrem Jonatanem během jejich války proti Nabatejským.

Pátek 25.3.2011 Tiberias

*Čtvrtý den – slavnost Zvěstování Panny Marie
(Kána Galilejská – Nazaret – Akko - Haifa)*

*(archanděl Gabriel zvěstoval,
že Panna Maria počne dítě a že se jí narodí Boží Syn)*

6:30 snídaně

7:00 ranní chvály

7:30 odjezd z hotelu do Kány Galilejské

9:35 odjezd z Kány Galilejské do Nazaretu
(mše svatá v bazilice Zvěstování)

9:45 příjezd do Nazaretu

10:00 mše svatá v bazilice Zvěstování

13:00 odjezd z Nazaretu

16:35 odjezd z městečka Akko (oběd) ... křížácká pevnost

17:15 Hora Karmel – kostel Stella Maris (Eliášova jeskyně)

19:00 Tiberias

Mezi křesťany a badateli Nového zákona je **Kána** známým místem, kde podle Janova evangelia Ježíš vykonal svůj první zázrak, proměnu velkého množství vody ve víno při svatební hostině (Jan 2,1-11), když víno zajištěné ženichem došlo. Žádné ze synoptických evangelií tuto událost nezmiňuje, ale v Janově evangeliu má značnou symbolickou důležitost: je prvním ze sedmi zázraků, znamení, kterými je potvrzováno Ježíšovo božství, a kolem nich je evangelium vystavěno.

Tento evangelní příběh dokládá skutečnost, že Ježíšovi nic lidského není cizí, že neodmítá pozemské oslavy a radost na nich, ale že skrze ně také poukazuje na skutečnosti nebeské. Skrze hojnost vynikajícího vína, kterým přispěl k udržení a povznesení radostné atmosféry na svatbě v Káně, ukazuje na hojnost nebeských darů, které svým příchodem na svět přišel přinést. Přišel pozvat na svatbu Beránkovu, v níž on sám je ženichem a církev se stává jeho nevěstou, jak o ní čteme zvláště ve Zjevení apoštola Jana (21,2.9). V římskokatolické církvi je svatba v Káně jedním z růžencových tajemství Světla.

Kafr Kanna (Kána Galilejská) leží v nadmořské výšce 252 metrů v Dolní Galileji, na severním okraji pohoří Harej Nacrat (*Nazaretské hory*). Město je situováno cca 6 kilometrů od centra Nazaretu. Kafr Kanna navazuje na biblické sídlo *Kána Galilejská* připomínané v Novém zákonu, například v Janově Evangelium 2,1 a spojované s životem Ježíše Krista. To, že novozákonní Kána Galilejská se nacházela právě zde, ale není přijímáno bez pochyb. Existuje několik alternativních teorií její lokalizace.

Nazaret (hebrejsky: Nacrat, arabsky: An-Násira, An-Naserija, v oficiálním přepisu do angličtiny: Nazareth) je město v Severním distriktu v Izraeli.

Leží v historickém regionu Dolní Galilea a je také hlavním městem izraelského Severního distriktu. Nazaret se nachází v nadmořské výšce 300 metrů, ve vzdálenosti 25 km od Galilejského jezera a 9 km od hory Tábor, ve zvlněné krajině pohoří Harej Nacrat (*Nazaretské hory*), které jižně od města vystupují prudkým terénním zlomem z rovinatého Jizre'elského údolí.

Archeologické výzkumy prokázaly, že v tomto místě existovaly lidské osady již před 9 000 lety. Starý zákon, Talmud či ostatní relevantní historické spisy se však o městě nezmiňují. **Nazaret** není obsažen ani v seznamu 45 galilejských měst od Flavia Josefa. Postavení města v rámci Galileje i celé Judeje bylo tehdy nevýznamné. Někteří historikové dokonce tvrdí, že z důvodů neexistujících písemných zmínek Nazaret neexistoval až do 1. století n. l.

Podle Nového zákona byl Nazaret domovem Josefa s Marií a místem, kde archanděl Gabriel oznámil Marii, že porodí Ježíše. Zde také podle Nového zákona Ježíš prožil dětství a mládí. Počet obyvatel Nazaretu za Kristových dob je v současnosti neznámý, odhady se pohybují od 480 do 2 000 obyvatel.

První nebiblickou zmínku učinil až okolo roku 200 n. l. Sextus Julius Africanus (citovaný v Eusebiově díle *Církevní dějiny*), který poukázal na judskou vesnici „Nazara“.

Akko či Akkon (hebrejsky: Aka; arabsky: Aka, v oficiálním přepisu do angličtiny: Akko, přepisováno též Akra nebo Acre) je město v Severním distriktu v Izraeli.

Leží v nadmořské výšce 10 metrů na severním hrotu haifského zálivu. Jde o přístavní město, které je vzdáleno 13 kilometrů severně od Haify.

Akko sloužil jako obchodní centrum již od dob osídlení území Féniciány. V dobách novozákonních byl znám jako *Ptolemais* (Sk 21,7). Během křížových výprav bylo město několikrát dobyto a opět osvobozeno. Bylo posledním křížáckým městem ve Svaté zemi. Během Napoleonova blízkovýchodního tažení v roce 1799 bylo napadeno, ale francouzské armádě odolalo.

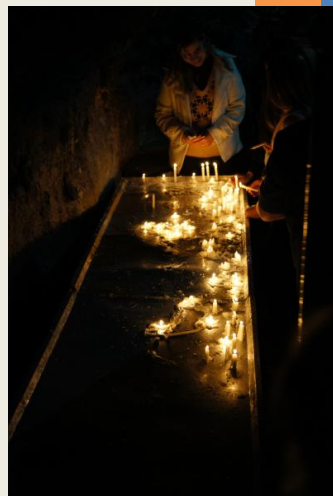
Zbytky podzemního křížáckého opevnění ze 13. století včetně rozsáhlé krypty johanitů, kteří vojensky obsadili město mezi lety 1191 až 1291, se dochovaly dodnes a jsou turisticky zpřístupněné. Město je známé také tím, že zde byl dva roky vězněn Bahá'u'lláh a kde podle věřících zjevil ústřední knihu náboženství Bahá'í – Kitáb-i-Aqdas.

Roku 2001 bylo staré město **Akko** zařazeno organizací **UNESCO** mezi světové historické památky.

V biblických dějinách je pohoří **Karmel** (546 m n.m.) místem střetu proroka Eliáše s Baalovými a Ašartinými proroky, v němž se tento prorok staví na stranu boha boha Izraele, Hospodina (JHVH), kdy zvítězil důkazem jeho pravosti tím, že jeho oběť se Božím zásahem vzňala, na rozdíl od obětovaného býka jeho soupeřů, kteří byli v drtivé většině. Ve Starém zákoně je pak pohoří Karmel pro svou přírodní nádhru symbolem krásy a příchodu posledních časů Božího požehnání a obnoveného království. O Karmelu můžeme v tomto smyslu číst u proroků, jako Izaiáš či Nahum nebo také v Písni písní.

Od názvu tohoto pohoří je odvozen také Řád bratří blahoslavené Panny Marie na hoře Karmel, zkráceně **Řád karmelitánů**, který se zde začal formovat někdy v průběhu 12. století.

Na **Karmelu** se dá navštívit i **Eliášova jeskyně**. Ta připomíná událost, kdy Eliáš zahlédl na mořem malý obláček, který byl předzvěstí přicházejícího deště po dlouho trvajícím období sucha (1 Král 18,42-46). Eliášova jeskyně je dnes součástí kostela *Stella maris* („Hvězda mořská“), zasvěceného P. Marii Karmelské. Kostel byl postaven v roce 1823. Je ve správě koho jiného než bratří karmelitánů, kteří zde mají konvent.

Haifa (hebrejsky: Chejfa, arabsky: Hajfa) je největší severoizraelské město, hlavní město Haifského distriktu a čtvrté největší město v Izraeli s celkovou populací 266 500 obyvatel. Město leží na izraelské pobřežní planině, při Haifském zálivu na celkové ploše 63,7 km². Nachází se 90 kilometrů severně od Tel Avivu a je hlavním regionálním centrem severního Izraele. Má smíšenou židovskou a arabskou populaci. Je domovem Světového centra Bahá'í, které je zapsáno na seznamu Světového dědictví UNESCO.

Haifa je hlavním a největším izraelským přístavem a centrem izraelského průmyslu a technologií. Dále je zde průmyslový přístav a ropná rafinerie. Dříve bylo město koncovou stanicí ropovodu z Iráku. V Haifě se rovněž nachází dvě uznávané akademické instituce: Technion a Haifská univerzita.

Město **Haifa** se rozkládá z velké části na svazích pohoří Karmel, které má také důležité místo v Bibli. Vznik Haify, která byla vystavěna při úpatí **hory Karmel**, se datuje do biblických dob. Nejstarší známé osídlení v sousedství bylo malé přístavní město Tel Abu Hawam založené v pozdní době bronzové (14. století př. Kr.). Ve 3. století n. l. byla Haifa známá jako centrum výroby textilních barviv. Po následující století bylo město pod nadvládou Byzantinců, Arabů, křižáků, Osmanů, Egyptanů a Britů.

Od založení Státu Izrael v roce 1948 je město spravováno haifským magistrátem. V roce 1909 se stalo město **centrem víry Bahá'í** poté, co byly do Akka přeneseny ostatky jejího zakladatele Bába a na **hoře Karmel** byla vybudována **bahá'istická Svatyně**.

Pro stoupence tohoto náboženství se **Haifa** stala významným bohoslužebným, poutním a správním centrem. Bahá'istické světové centrum (sestavující se ze Svatyně Bába, terasových zahrad a správních budov) se nachází při severním úpatí **hory Karmel**. Pro víru Bahá'í je Haifa důležitá jelikož zde byl Báb před svou smrtí vězněn Osmany. **Bahá'istická svatyně** a zahrady se staly jednou z nejnavštěvovanějších haifských turistických atrakcí a v roce 2008 byly tyto památky zapsány na seznam světového dědictví UNESCO.

Rozloha: 63,6 km²

Počet obyv: 266 500 (2008)

web: www.haifa.muni.il

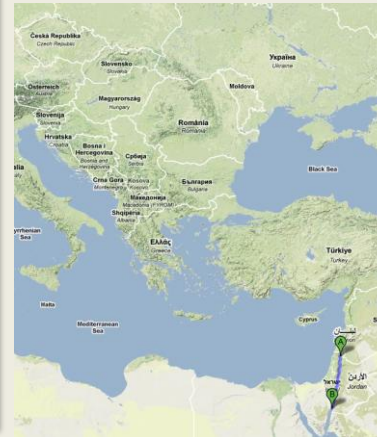
*Pohled z hory Karmel na Bahá'istický chrám, město, přístav a záliv
(druhá zleva a třetí sloupec horní fotka)*

Sobota 26.3.2011 Tiberias - Eilat

Pátý den – přejezdový

- 6:30 ranní chvály, mše
- 7:30 snídaně
- 8:30 odjezd z Tiberias (A)
- 9:30 příjezd Beit She'an (B)
- 10:45 odjezd z Beit She'an
- 12:00 příjezd do Kumránu (C)
- 14:00 odjezd z Kumránu
- 17:30 příjezd do Eilatu (D)
- 19:00 večeře
- 20:00 večerní chvály

Bejt Še'an (arabsky: *Bayt Šán*, *Bisan* nebo *Bejsan*, v oficiálním přepisu do angličtiny: **Bet She'an**, přepisováno též **Beit She'an**) je město v Severním distriktu v Izraeli. Leží v Bejtše'anském údolí, které je součástí Jordánského údolí. Bejt Še'an leží cca 33 kilometrů jižně od města Tiberias, cca 62 kilometrů jihovýchodně od Haify a cca 87 kilometrů severovýchodně od centra Tel Avivu.

Bejt Še'an patří k nejstarším městům na území Izraele, s takřka nepřetržitou tradicí lidského osídlení sahající do 3. tisíciletí před naším letopočtem, tedy do doby měděné (eneolitu). Osídlení se po větší část dějin soustřeďovalo do lokality severně od nynějšího města, v údolí řeky Nachal Charod, kde se postupně navršily jednotlivé sídelní vrstvy do umělého pahorku (telu) Tel Bejt Še'an. V rané době bronzové zde už stálo velké město. V 15. - 12. století před Kristem sloužil Bejt Še'an jako správní centrum ovládané Egyptem a v následujících stoletích město ovládali Izraelité. V boji proti filišťanům na nedalekém pohoří Gelboe padl první izraelský král Saul se třemi svými syny a jeho tělo bylo pověšeno na hradbách tohoto města (1 Sam 31,8n). V 3. - 2. století před Kristem zde zřídili helénističtí vládci město nazývané **Scythopolis**, které se pak dále rozvíjelo za vlády Římanů a Byzantské říše.

V roce 363 bylo město poničeno zemětřesením. V roce 409 se stalo centrem nové provincie Palestina Secunda. V 6. století pak dosáhlo maximálního rozsahu a žilo zde cca 40 000 lidí. V roce 635 v rámci islámské expanze bylo město ovládnuto arabskými dobyvateli. Po nějakou dobu zde fungovalo soužití muslimů i křesťanů, ale město ekonomicky i demograficky upadalo. 18. ledna roku 749 byla obec zcela zničena při zemětřesení a už nikdy se nevzpamatovala. Ve 12. století tu krátce vládli z místní pevnosti křižáci. Po jejich porážce existovala v prostoru bývalého města jen arabská vesnice **Bejsan**.

V roce 1950 začaly v prostoru města archeologické výzkumy a bylo zde odkryto starověké divadlo, dále pak římské lázně a chrámy římských božstev. V roce 1983 prováděl na pahorku Tel Bejt Še'an výzkumy izraelský archeolog a politik Jigael Jadin. Další výzkum této oblasti v letech 1989-1996 prováděla Hebrejská univerzita.

V těchto místech se také v roce 1972 natáčela část muzikálu Jesus Christ Superstar.

Kumrán (někdy Qumran, Chirbet Kumrán – „Zřícenina Kumrán“) je archeologické naleziště na suché planině u severozápadního břehu Mrtvého moře v Izraeli. V lokalitě se nachází jednak trosky sídliště esejců a v jeho okolí pak také jeskyně, v nichž byla nalezena hlavní část tzv. svitků od Mrtvého moře.

Kumrán byl poprvé osídlen již na konci 4. tisíciletí před Kristem, znovu však až v 9. stol. př. Kristem, kdy zde stála pevnost. Pevnost pak byla obnovena v 7. stol. př. Kr., aby bránila judské vnitrozemí před nájezdy Idumejců od Mrtvého moře. Pevnost však byla zraje 6. stol. př. Kristem zničena Babyloňany při jejich tažení proti Jeruzalému. V polovině 2. století před Kristem na Kumrán přišli esejci, kteří na tomto místě chtěli dodržovat v čistotě příkazy Tóry – Chrám v Jeruzalémě byl totiž podle nich znesvěcen saducejskou bohoslužbou a bojem o moc. Esejci obnovili cisterny a vyhloubili žlab, který do nich přiváděl vodu v období jarních dešťů. Kromě zásobovacích nádrží zde bylo nalezeno několik židovských rituálních koupelí. Na základech zříceniny pevnosti postavili dvoupatrovou budovu, v jejímž prvním patře bylo skriptorium, a věž.

Roku 31 př. Kristem však sídliště postihlo zemětřesení, které je dosti poškodilo, a esejci sídliště opustili. Vrátili se až mezi lety 4. př. Kristem - 6. po Kristu a budovy opravili. Když však začala první židovská válka a Římané táhli na Jeruzalém, bylo sídliště roku 68 zničeno a do roku 73 zde sídlila římská posádka. Krátce byl Kumrán obýván ještě za povstání Bar Kochby.

Poté, co beduíni roku **1946** našli **jeskyně se svitky od Mrtvého moře**, a poté, co se až po nějaké době dostaly do rukou vědců, začaly v oblasti rozsáhlé vykopávky. Angažovala se zejména École Biblique, kterou vedl Ronald de Vaux OP. Postupně byly objevovány další jeskyně – 230 jeskyní neobsahovalo nic, ve 40 jeskyních byly nalezeny střepy a další drobné předměty a celkem 11 jeskyní obsahovalo svitky (tyto jeskyně se označují 1Q - 11Q). Některé jeskyně byly dokonce hloubeny lidmi. Již záhy byl Kumrán identifikován jako esejské sídliště. Takové sídliště u Mrtvého moře znal už Plinius starší, který mluví o skupině „bez žen a veškeré sexuální lásky, bez peněz, jen ve společnosti palem.“, nebo Josephus Flavius. Objevily se však i jiné teorie – Kumrán byl prý zimním sídlem a jeho obyvatelé vůbec nic o svitcích nevěděli. Další teorie tvrdila, že se v jeskyních nenachází esejské svitky, ale chrámová knihovna, která zde byla ukryta před Římany během první židovské války. Zastánci této teorie však již nedokáží objasnit, k čemu pak obyvatelům sídliště sloužily kalamáře, které byly v sídlišti nalezeny. Bylo navíc dokázáno, že inkoust v kalamářích je totožný s inkoustem na některých svitcích. Navíc je nesmysl, aby byly zachraňovány zrovna texty, které hnutí saduceů a chrámovou bohoslužbu značně problematizovaly. Také džbány nalezené v jeskyních byly vyrobeny v kumránském sídlišti.

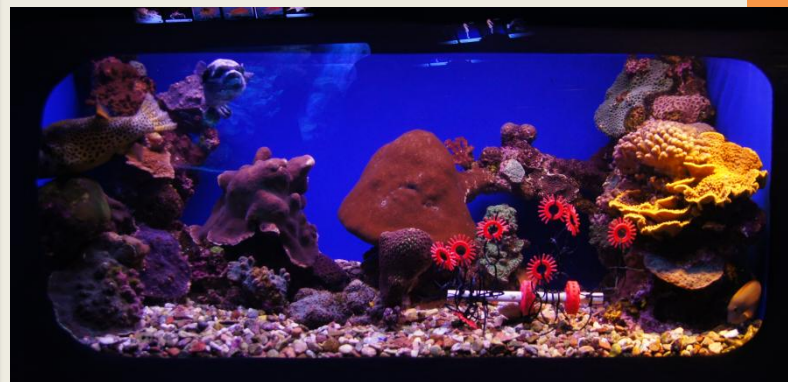
Neděle 27.3.2011 Eilat

Šestý den – odjezd do Egypta (na Sinajský poloostrov)

- 6:30 ranní chvály
- 7:30 snídaně + balení
- 8:00 mše svatá v katolickém farním kostele (kapli)
ve vilové čtvrti v Eilatu
- 9:00 úklid batohů, příprava na Sinaj
- 11:00 odjezd do podmořské observatoře
- 17:00 odjezd do Egypta
- 17:30 - 18:30 hraniční přechod
- 19:00 nástup do Egyptského autobusu
- 22:00 večeře
- 23:00 návštěva bazarů, obchodů

Jeden z našich průvodců po Sinaji (v egyptské generálské uniformě), bývalý voják ruské a posléze egyptské armády.

Eilat (hebrejsky v oficiálním přepisu do angličtiny: Elat, přepisováno též Eilat) je město v Izraeli v Jižním distriktu.

Jde o nejjižnější izraelské město, přístav a turistické letovisko při severním cípu Rudého moře u Akabského zálivu. Nachází se v nadmořské výšce 5 metrů cca 190 kilometrů jižně od Beerševy a cca 280 kilometrů jižně od Tel Avivu. Severně od města kilometrů se táhne příkopová propadlina Vádí al-Araba, která dále na severu pokračuje v oblasti Mrtvého moře.

Eilat představuje pro Izrael jediné spojení s Rudým mořem a tím i s Indickým oceánem. Leží v řídce osídlené oblasti, která je etnicky zcela židovská. V blízkosti Eilatu se nachází egyptské město Taba a jordánský přístav Akaba. Eilat je totiž situován v úzkém výběžku izraelského území, který je sevřen územím Egypta a Jordánska. Ze zdejšího přístavu lze vidět čtyři země najednou (Izrael, Jordánsko, Egypt a Saúdskou Arábii).

Eilat je zmiňován jako jedna ze zastávek Izraelitů při pochodu z egyptského zajetí. Toto město se nacházelo v království Edom, které dobyl izraelský král David. O Eilatu se také několikrát zmiňuje Starý zákon i na jiných místech:

2 Kr 14:21-14:22: „*Všechnu judský lid pak vzal Azarjáše, kterému bylo šestnáct let, a dosadili ho za krále po jeho otci Amasjášovi. On vystavěl Élat a navrátil jej Judovi, poté co král Amasjáš ulehl ke svým otcům.*“
2 Kr 16:6: „*Toho času získal Resín, král aramejský, nazpět Élat pro Aram a vypudil Judejce z Élatu. Do Élatu vstoupili Edómcí a sídlí tam až dodnes.*“

V římských i byzantských dobách byl **Eilat** využíván jako přístav, kudy proudila především měď z nedalekých dolů v **Timně**. V roce 1116 jej dobyli křižáci, v roce 1167 ho získal Saladin, načež toto město postupně ztrácelo na významu. Za izraelské války za nezávislost byla lokalita současného Eilatu obsazena bez boje 10. března 1949 během operace Ovda. Nazývala se tehdy *Um Rašraš*. Šlo o pouhou policejní stanici v neosídlené poušti. Izraelští vojáci zde tehdy na znamení svého ovládnutí lokality vztyčili provizorní inkoustovou vlajku. K založení Eilatu došlo roku 1951. Status města získal roku 1959.

V roce 1967 začala pod vedením egyptského prezidenta Gamala Násira námořní blokáda Eilatu (Egypt tehdy blokoval Tiranskou úžinu), což byl důvod pro rozpoutání šestidenní války.

Rozloha: 84,789 km²

Počet obyvatel: 47 600 (2010)

www stránky: www.eilat.muni.il

vznik města: 1951

Ve městě samotném nejsou prakticky žádné památky, pouze rekreační komplexy, většina turistů přijíždí kvůli moři. Dostupné je vše spojené s mořem: potápění, jachting, windsurfing, motorové čluny a vodní skútry.

V jižní části města se nachází světoznámá podmořská observatoř, postavená na popud **Jacquese Yvese Cousteaua**. Je zajímavá nejen svou architekturou, ale nabízí bezprostřední pohled na korálové útesy Akabského zálivu. Část stavby se totiž nachází pod vodou a díky skleněným stěnám tak lze přímo spatřit podmořský život. A ten je v teplém Rudém moři opravdu bohatý, hemží se jak korálovými útesy a teplomilnými barevnými rybami.

Velkou atrakcí Eilatu je **delfinárium**, které leží 5 km severně od města. Návštěvníci mohou procházet jednotlivými pavilony poznávat podmořský svět Rudého moře, což ocení zejména ti, kteří se nemohou potápět či šnorchlovat.

Po vzoru amerického Las Vegas zde můžete najít i mnoho kasín a heren, někdy bývá Eilat nazýván „izraelským Las Vegas“.

Po celodenní prohlídce podmořského světa se ještě vydáme na krátkou okružní projížďku Eilatem a míříme k 5 km vzdáleným hranicím. Přes hraniční přechod procházíme poměrně rychle a bez problémů. Na egyptské straně nasedáme do dvou menších žlutých autobusů ... a míříme od izraelských hranic (A) Sinajským poloostrovem směrem ke klášteru sv. Kateřiny (B).

Pondělí 28.3.2011

Sedmý den – návrat do Izraele (Egypt - Eilat)

1:15 odchod na Sinaj od Kláštera sv. Kateřiny
 5:00 příchod na Sinaj
 5:30 východ slunce na Sinaji
 9:30 odjezd na snídani
 12:45 záhada autobusu, předsednutí do taxíků
 14:15 procházíme hranicemi zpět do Izraele
 15:00 příjezd do Eilatu
 19:00 večeře
 20:25 večerní chvály
 mše svatá v kostelíku sv. Mojžíše (v Eilatu)

Autobus nás dovezl na parkoviště kousek od kláštera sv. Kateřiny a odtud v 1:15 minut vyrážíme po méně náročnější ale zato po pohodlnější „velbloudí stezce“. A cestou se nám stále nabízí možnost nechat se vyvést až pod vrcholek velbloudy.

Ale těsně pod vrcholem ještě musí každý sám zdolat 750 schodů

Mojžíšova hora je vysoká 2285 m

Klášter sv. Kateřiny je ve výšce 1650 m

Za zmínku také stojí, že jsme byli jedna mála výprav, kdy všichni poutníci vystoupali od kláštera sv. Kateřina až na vrchol ...

Biblická hora Sinaj se vztahuje k místu, kde podle Bible (Exodus 19-20) dal Bůh Desatero přikázání Mojžíšovi. Existuje mnoho rozdílných teorií, kde se toto místo přesně nachází.

Původ názvu:

Jméno Sinaj mohlo vzniknout ze jména Sin, měsíčního božstva, tak jako Poušť Sin. *Judaismus* učí, že jakmile židovský národ obdržel Desatero na **hoře Sinaj**, tak byl nenáviděn zbytkem světa kvůli tomu, že byli jediní, kteří obdrželi Boží slovo (založeno na podobnosti mezi slovem **Sinaj** a **Sin-ah**, což v *hebrejštině* znamená „nenávist.“ V židovské Bibli je hora Sinaj také nazývána jako „hora Choreb“ (tradičně česky též „Oreb“) nebo jako „Boží hora.“

Biblická historie

Židé tuto oblast dosáhli tři měsíce po vyjití z egyptského otroctví a zůstali zde utábořeni zhruba rok. Posledních 22 kapitol Exodu, společně s celým Leviticem a Numeri 1-11, obsahuje záznam všech jednání, jež se stala, když byli na Sinaji. Z Refidimu (Exodus 17:8-13) Izraelité putovali do „pouště Sinajské“ a utábořili se „před horou.“

Poloha

Židovští učenci po dlouhou dobu tvrdili, že přesná poloha hory Sinaj je neznámá, důvodem bylo, že její poloha byla prostě *terra incognita*.

V minulosti však byla poloha hory očividně známá, jak vyplývá z tohoto popisu:

“... po tom co se dostal na horu Sinaj, hnál své stádo tamtím směrem, aby je napásl. Je to jedna z největších hor a nejlepší pro pastvu, rostlinstvo je tam vynikající; dosud tam nevstoupila lidská noha, díky mínění mužů, které tu Bůh nechal žít; pastýři se neodvažují vystoupit nahoru ...”. Josef Flavius, **Židovské starožitnosti**, II:12.

Poloha byla také známa za časů krále Achaba, jak je popsáno v příběhu Eliášovy cesty:

„Vstal, pojedl, napil se a šel v síle onoho pokrmu čtyřicet dní a čtyřicet nocí až k Boží hoře Chorébu.“ I Královská 19:8

Poloha hory byla evidentně zapomenuta v pozdějších dobách.

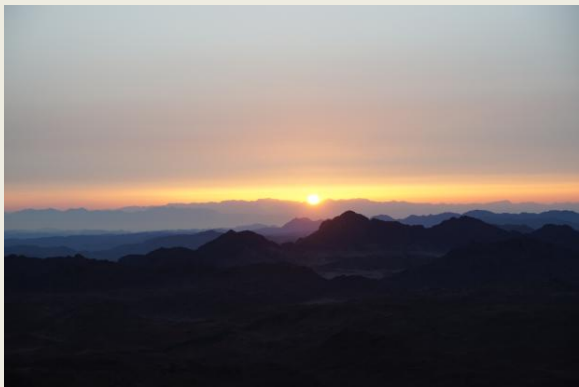
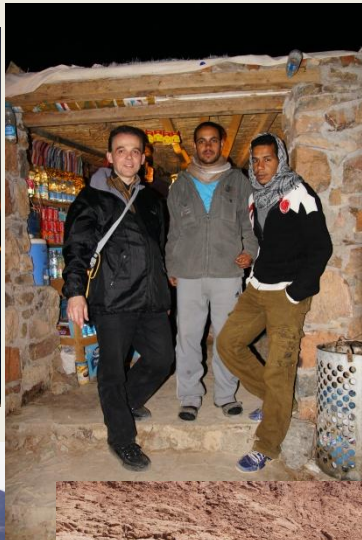
Místní cestovní agentury a náboženské skupiny prezentují horu Jabal Musa (arabsky: „Mojžíšova hora“), tak jak biblickou horu Sinaj popisuje židovská bible. Toto tvrzení se datuje od časů Heleny Konstantinopolské (sv. Heleny). Dva mniši tvrdili, že kolem roku 300 našli hořící keř Mojžíšův, který se dnes nachází v areálu **Kláštera svaté Kateřiny** při úpatí Jabal Musa. Nicméně existuje dost historických podkladů, že Jabal Musa a biblická hora Sinaj nejsou totožné James Cameron byl producentem History Channel Special ... v díle nazvaném „Exodus odhalen“ předpokládá polohu, která je v současnosti ve vojenské zóně a je nejlepším kandidátem pro biblickou horu Sinaj. Nejenže vše koresponduje s geografickými podklady, ale také má tři důležité rysy popsané v Exodu:

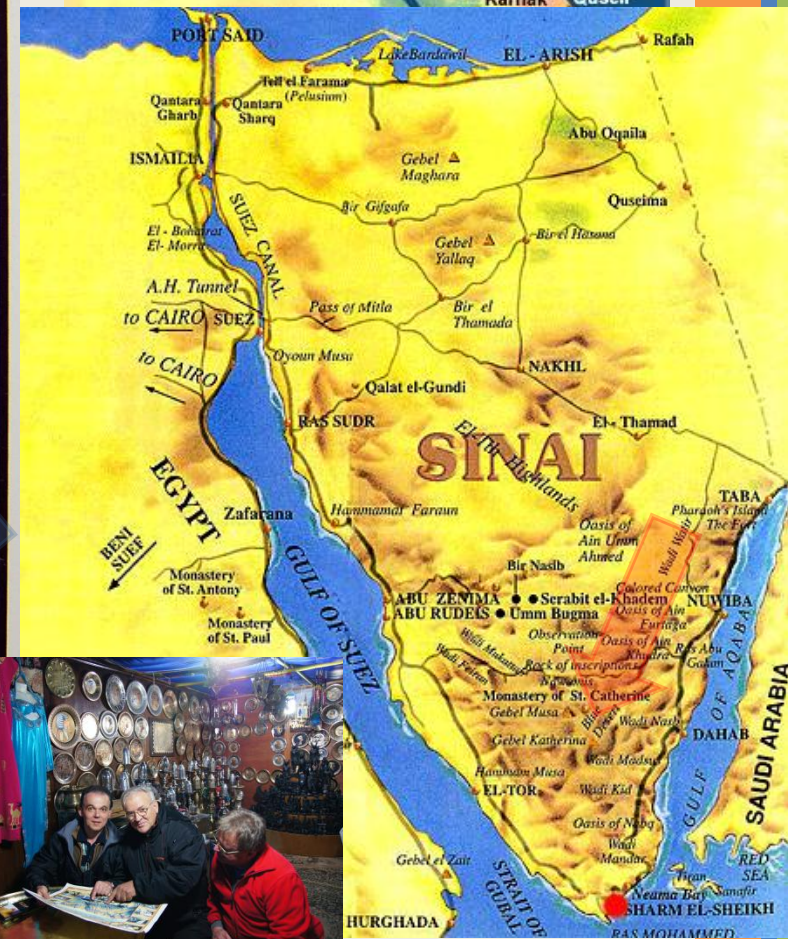
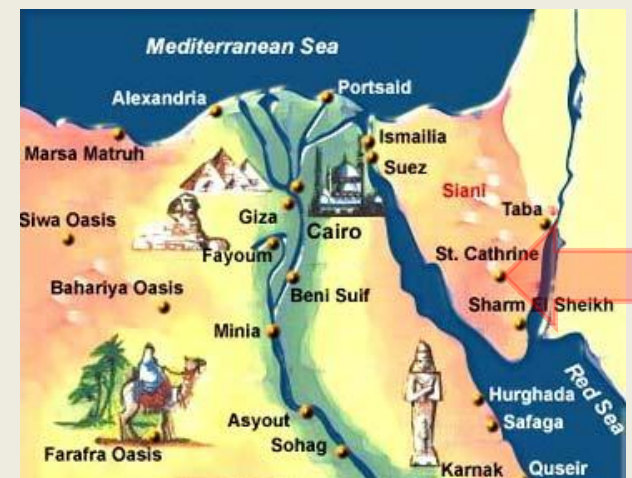
- trhlínu z níž je vidět na přírodní amfiteátr
- důkaz starodávného pramenu
- plošinu, která je dost velká aby pobrala několik set tisíc lidí a obsahovala dostatek listí, aby uživila velká stáda

Jestli je **Hashem el Tarif** „Boží horou“, artefakty z obrovského izraelského tábořiště mohou být nalezeny na plošině.

(Povolení pro archeologické vykopávky musí být potvrzeno egyptskou vládou, která pečlivě střeží a často zakazuje přístup do všech oblastí, jenž mohou být spojeny s biblickou historií).

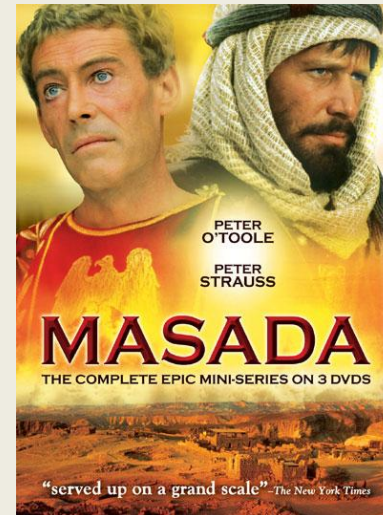
[illegible]

Úterý 29.3.2011 Eilat

Osmý den – přejezdový (Eilat - Jeruzalém)

- 6:30 ranní chvály
- 7:30 snídaně
- 8:30 Mše svatá v katolickém farním kostele (kapli) vilové čtvrti v Eilatu
- 9:30 odjezd z Eilatu (A) do Timny (B) ... cca 30 min
- 13:50 projíždíme kolem solných dolů
- 14:20 Masáda (C)
- 16:15 odjezd z Masády
- 17:15 příjezd k Mrtvému moři
- 18:15 odjezd od Mrtvého moře
- 18:45 příjezd do Jeruzaléma (D)
- 19:15 večeře
- 20:30 večerní chvály

Před výjezdem lanovkou na stolovou horu Masada jsme v informačním centru shlédli krátkou upoutávku na stejnojmenný film: „MASADA“

Timna Valley Park je národní park v Izraeli, kterém se nachází se zde nejstarší měděné doly na světě. **Timna Valley Park** je situován v jižním cípu Izraele, přibližně 25 km severně od přístavního města **Eilat**. Hlavní atrakcí parku jsou měděné doly staré téměř 6000 let, pískovcové útvary a Timna jezero s množstvím rekreačních aktivit. Ve starých šachtách jsou dochovány skalní rytiny a chrám zasvěcený egyptské bohyni Hathor.

Mimo dolů přitahuje **Timna Valley Park** turisty ojedinělými pískovcovými a kamennými útvary. K nejznámějším patří tzv. Šalamounovy pilíře vytvořené vodní erozí z pískovcové skály. Mimo archeologických a historických památek je v **Timna Valley Park** uměle vybudované jezero Timna. V jeho okolí jsou umístěny sportovní hřiště, řemeslné dílny, horolezecká stěna i obchody s nezbytnými beduínskými suvenýry.

Masada (hebrejsky: *Mecada*, od slova *mecuda*, doslova „pevnost“) je starověká pevnost na vrcholu izolovaného skalního útesu na východním okraji Judské pouště, nedaleko Mrtvého moře. Pevnost byla postavena Herodem Velikým v 1. století př. n. l., během první židovské války se Masada stala posledním místem odporu židovských povstalců proti Římanům. Roku 2001 byla lokalita zapsána jako památka světového dědictví na seznam UNESCO.

Útes, na kterém byla pevnost vybudována, je na východní straně vysoký 450 m, na západní straně 100 m; na vrcholu útesu se nachází plošina o rozměrech 600 × 300 metrů. Plošina je obklopena hradbami o celkové délce 1 400 metrů a tloušťce 4 metry a je doplněna mnoha věžemi. Pevnost byla plná zásobáren, cisteren, které se naplnily v období dešťů, paláců, kasáren a zbrojírny.

Podle Josepha Flavia vybudoval Masadu judský král Herodes Veliký v letech 37-30 př. Kr. jako útočiště v případě, že se proti němu židovský národ vzbouří či že na jeho království zaútočí Egypt. Na vrcholku byly postaveny kasematové hradby, uvnitř kterých se nacházely místnosti pro vojáky. Pevnost také skrývala obrovské zásoby zbraní a potravin.

Pevnost byla vybudována velmi promyšleně – v pouštním okolí se nenachází žádný pramen, a tak byly přehrazeny dvě říčky, které tekly jen na jaře. Během jara pak byla veškerá voda svedena do jímky vytesané ve skále. Tato cisterna měla obsah 40 000 m³. Díky tomu se z pevnosti mohl stát skutečný palác, který byl vystavěn na třech terasách. Mnohé prostorné pokoje byly zkrášleny nástěnnými malbami a mozaikami. Obrovské množství vody, které bylo v pevnosti zadrženo, dokonce dovolovalo na Masadě zřídit lázně a bazén.¹

Roku 66, na počátku první židovské války proti Římanům, obsadila Masadu (v té doposud sídlila římská posádka) Istí skupina židovských povstalců, kteří se nazývali zelóté (či sikarioni). Roku 70 se k nim připojili další sikarioni s jejich rodinami, kteří byli vyhnáni z Jeruzaléma jinými Židy krátce před zničením Druhého chrámu. Během nadcházejících dvou let užívali zelóté Masadu jako základnu ke svým útokům.

Roku 73 přitáhl římský velitel Lucius Flavius Silva k Masadě s 10. legií. Bylo nemožné, aby vojsko k pevnosti vystupovalo po strmém úzkém chodníčku, a tak ženisté navrhli na západní straně vyvýšeniny rampu. Josephus Flavius neuvádí nějaké významné pokusy zelótů Římany napadnout v průběhu této činnosti, což poukazuje na vyčerpání zelótů a podlomení jejich nadějí. Rampa byla dokončena v jaře roku 74 (podle posledních geologických výzkumů je jejím podkladem skalní ostruha o výšce přes 100 metrů, takže Římanům postačilo navršíť jen asi 10 metrů kameniva) a nakonec se Římanům podařilo prolomit hradbu Masady za pomoci beranidla. Když vtrhli na nádvoří, zjistili, že asi tisíc obránců vypálilo všechny stavby a upřednostnili masovou sebevraždu, než aby padli do zajetí nebo aby byli poraženi. Příběh o sebevraždě se Římané dozvěděli díky dvěma ženám, které se před hromadnou sebevraždou spolu s pěti dětmi ukryly v nádrži na vodu. Doba, po kterou zelóti Masadu obývali, byla sice poměrně krátká, přesto za sebou tato radikální náboženská skupina zanechala významné stopy – zřídili v pevnosti synagogu, která je dnes nejstarší dochovanou synagogou v Izraeli (spolu s Gamlou). Když začínalo být jasné, že se blíží den, kdy Římané pevnost dobudou, ukryli Židé pod podlahu synagogy svitky (hebrejské, aramejské a řecké), které patří do souboru svitků od Mrtvého moře.

Následujících 40 let sídlila na Masadě římská posádka, poté byla opuštěna. V byzantském období na vrcholku sídlili křesťanští mniši, kteří však byli během arabské expanze vyhnáni a Masada byla na dlouhá staletí zapomenuta.

Mrtvé moře (hebrejsky: *Jam ha-Melach*, doslova „Moře soli;“ arabsky *al-Bár al-Majit*, doslova „Mrtvé moře“) je bezodtoké slané jezero, které se rozkládá mezi Izraelem a Západním břehem Jordánu na západě a Jordánskem na východě. Nachází se 420 metrů pod hladinou světového oceánu a je nejnižše položeným odkrytým místem na zemském povrchu, nejnižše položeným slaným jezerem na světě. Dosahuje maximální hloubky 380 metrů a je tak nejhlubším hypersalinitním jezerem na světě. Jeho salinita dosahuje 33,7 %, čímž se řadí mezi nejslanější jezera na světě. Větší salinitu mají pouze jezera Assal, Garabogazköl a některá hypersalinitní jezera v Dry Valleys v zátoce McMurdo na Antarktidě. Jeho salinita je 8,6× větší než oceánská a téměř 10× větší než salinita Středozemního moře. Tato charakteristická vlastnost Mrtvého moře z něj činí drsné prostředí, které není vhodné pro živočichy. Má rozlohu 1050 km² (severní část – 810 km²). Je 67 km dlouhé a maximálně 18 km široké. Tyto údaje se v průběhu času mění, neboť jezero poměrně rychle vysychá. Leží v Jordánském údolí a jeho hlavním přítokem je řeka Jordán.

Horké klima způsobuje rovněž velmi vysokou mineralizaci vody. Slanost dosahuje 30 % až 35 % (v závislosti na hloubce a teploty moře) – v porovnání s mořskou vodou, která obsahuje v průměru 10× méně solí (35 ‰). Převládají chlorid hořečnatý (52 %), chlorid sodný (30 %), chlorid draselný a bromid hořečnatý.

Důsledkem vysokého podílu solí je vyšší hustota vody Mrtvého moře, a tedy vyšší vztlaková síla působící na plovoucí předměty. Pro udržení se nad hladinou proto není potřeba plavat – stačí do vody usednout a nechat se nadnášet.

Mrtvé moře

Rozloha: 1050 km²

Délka: 67 km

Šířka: 18 km

Max hloubka: 380 m

Nadm. výška: -420 m

Přítok vody: Jordán

Státy: Izrael, Jordánsko

Středa 30.3.2011 Jeruzalém

Devátý den

- 8:00 Mše svatá v kostele Dominus flevit na Olivové hoře
- 10:00 Kostel Pater Noster na Olivové hoře
- 11:45 Getsemanská zahrady
- 12:30 Jeruzalém – staré město
 - ulice Via Dolorosa
 - jdeme směrem na Golgotu
- 14:15 Chrám Božího hrobu
- 17:45 hrob Panny Marie
- 18:00 jeskyně, kde Jidáš zradil Ježíše
- 18:15 večerní návrat pěšky zpět do hotelu
- 19:15 večeře
- 20:30 večerní chvály

Jeruzalém (hebrejsky: *Jerušalajim*, arabsky: *Al-Kuds*) je, co do rozlohy a počtu obyvatel, největší město Izraele, kde na území o rozloze 125,1 km² žije celkem 769 400 obyvatel. Izrael považuje Jeruzalém za své hlavní město, většina států však jako hlavní město uznává Tel Aviv-Jaffa. Jeruzalém se nachází v Judských horách na hranici úmoří Středozemního a Mrtvého moře na okraji Judské pouště. Současný Jeruzalém se rozrůstá daleko za hranicemi Starého Města.

Historie města sahá až do 4. tisíciletí př. Kr. a činí tak z Jeruzaléma jedno z nejstarších měst na světě. Jeruzalém je nejsvětějším místem judaismu a duchovním centrem židovského národa. Nachází se v něm však také množství významných starověkých křesťanských míst a je považováno za třetí nejsvětější místo islámu. Nejsvětější místa tří monoteistických náboženství se rozkládají ve Starém Městě na celkové rozloze necelé čtyřech kilometrech a zahrnují Chrámovou horu, Západní zeď, baziliku Svatého hrobu, Skalní dóm a mešitu Al-Aksá. Staré Město, které je společně s jeruzalémskými hradbami zapsáno na seznamu světového dědictví UNESCO, se tradičně dělí do čtyř čtvrtí (arménské, křesťanské, židovské a muslimské), jejichž názvy však byly zavedeny až v 19. století. V průběhu dějin byl Jeruzalém dvakrát zničen, 23krát obléhán, 52krát napaden a 44krát dobyt.

Na počátku 21. století zůstává status Jeruzaléma jedním z klíčových problémů izraelsko-palestinského konfliktu. Izraelská anexe východního Jeruzaléma byla opakovaně kritizována Organizací spojených národů (OSN) a právě východní Jeruzalém je považován Palestinskou autonomií za hlavní město jejich budoucího státu. V důsledky rezoluce Rady bezpečnosti OSN číslo 478 (z roku 1980) přesunula většina států světa svá velvyslanectví mimo Jeruzalém.

Olivová hora nebo **Olivový vrch** (hebrejsky: *Har ha-Zejtim*, v jazyce ar. *Džabal az-Zajtún* nebo *Džabal at-Túr*) je vrch ve východním Jeruzalémě.

Je pojmenovaný podle olivovníků, které na něm rostou. Na jeho západním svahu se nachází největší židovský hřbitov na světě. Na úpatí vrchu se nachází Getsemanská zahrada, ve které se podle tradice zdržoval Ježíš Kristus před svým křížováním. Olivová hora zastává důležité místo v židovské eschatologii, neboť podle některých tezí právě od ní má přijít Mesiáš a vzkřísit mrtvé cestou do Jeruzaléma. To je důvod, proč se od středověku nechávali zbožní židé pohřbívat na západním svahu hory, přímo naproti Chrámové hoře.

Kostel s hrobem Panny Marie je považován za místo posledního odpočinku Ježíšovy matky. Místo má význam nejen pro křesťany, ale také pro Muslimy kteří věří, že právě na tomto místě prorok Mohamed během své cesty z Mekky viděl světlo ozařující hrob Panny Marie. Při vstupu do kostela si budete připadat spíše jako při sestupu do jeskyně, prvotní přítmí a šero však brzy vystřídá široký osvětlený prostor. V blízkosti schodiště za řeckým pravoslavným oltářem se nachází samotný hrob.

Getsemanská zahrada (řecky: *Gethsēmani* 'hebrejsky: aramejského: *Gat Šmānē*) v Jeruzalémě se nachází na úpatí Olivové hory (jiné označení Olivetské hory). Podle Bible zde Ježíš bděl a modlil se tu noc, kdy byl zatčen a později ukřižován. Podle Lukášova evangelia Ježíšova muka v zahradě Getsemanské byla tak strašná, že „jeho potem byly velké krůpěje krve padající na zem“. Podle tradice východní ortodoxní církve je zahrada Getsemanská kde usnula Ježíšova Matka. Nachází se tam pravoslavný kostel, kde je prázdný hrob Panny Marie.

V evangeliích podle Matouše, a Marka která jsou psána v řečtině, se název Getsemany objevuje napsaný Γεθσημανι, což je odvozenina od aramejského (Gaṭ-Šmānē), znamenající „olivový lis“. Markovo evangelium také Getsemany nazývá *chorion* – „místo“. Janovo evangelium o Getsemanech hovoří jako o *kepos*, čili „zahrada“, nebo „sad“.

Zahrada Getsemanská se nachází na úpatí Olivetské hory, v údolí Cedronu. Zahradě dominuje Kostel všech národů, známý také jako Kostel Utrpení, postavený na místě kostela zbořeného roku 614 armádou perských Sásánovců a křižáckého kostela, který byl zničen roku 1219. Poblíž se nachází ruský pravoslavný kostel Marie Magdaleny s typickou zlatou cibulovitou kopulí v byzantském stylu. Kostel Marie Magdaleny byl vybudován ruským carem Alexandrem III. na památku jeho matky Marie Alexandrovny.

Zahrada Getsemanská byla významným křesťanským poutním místem raných křesťanských poutníků. Roku 333 byla navštívena anonymním „Poutníkem z Bordeaux“, jehož dílo *Itinerarium Burdigalense* je neranějším cestopisem zanechaným křesťanským cestovatelem do Svaté země. V díle **Eusebia z Caesareje** (Caesarea Přímořská) *Onomasticon* polohu Getsemanské zahrady zmiňuje „na úpatí Olivové hory“ a dodává, že „zde byla víra obvykle vyznávána“.

Jeruzalémské **Staré Město** je starobylá část Jeruzaléma o rozloze zhruba 1km², obklopená jeruzalémskými hradbami. Je rozdělena do čtyř čtvrtí: židovská, křesťanská, muslimská a arménská. Do Starého Města spadají také Chrámová hora a část hory Sijón.

Proporce Starého Města a jeho dnes nám známé hranice mají své kořeny až v období Osmanské říše, ačkoli mnohá obvyklá místa pocházejí z mnohem starších dob. Až ke konci **Osmanské říše**, v druhé polovině 19. století, se začal Jeruzalém zvětšovat a rozšiřovat za hranice Starého Města do oblasti nazývané „Nové Město“, které dnes tvoří většinu města. Městská část uvnitř hradeb pak dostala jméno „Staré Město“.

V První arabsko-izraelské válce získalo kontrolu nad Starým Městem **Jordánsko** a veškeré židovské obyvatelstvo bylo z města evakuováno. Izrael ovládal jen západní část Nového Města.

Jordánská vláda pak pokračovala až do obsazení Západního břehu, který zahrnoval i východní Jeruzalém spolu se Starým Městem, izraelským vojskem v Šestidenní válce roku 1967. **Jeruzalém** tak byl **sjednocen** a uzákoněn jako hlavní město Izraele. OSN však tento zákon neuznalo a prohlásilo jej za okupační - toto prohlášení však izraelská vláda odmítá. Brzy započala také obnova židovské čtvrti ve Starém Městě.

V roce 1981 organizace **UNESCO** zapsalo Staré Město na seznam světového dědictví.

Via Dolorosa je ulice v jeruzalémském Starém Městě, kudy dle tradice nesl Ježíš Kristus svůj kříž při cestě k ukřižování. Je tak předobrazem křížových cest. Její trasa se ustálila v osmnáctém století. Má devět zastavení a dalších pět je uvnitř baziliky Svatého hrobu.

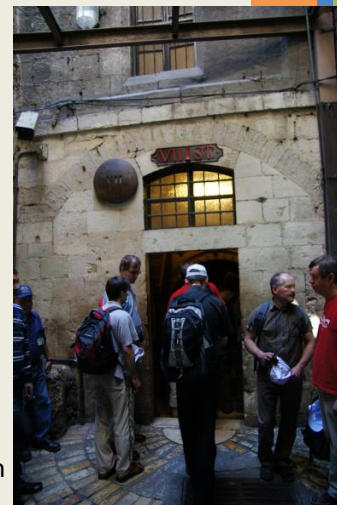
Via Dolorosa je pozůstatkem jedné ze dvou východo-západních cest přes Aeliu Capitolinu postavenou římským císařem Hadrianem.

Křížová cesta je zpodobení utrpení Krista na poslední jeho cestě z domu Pilátova až na horu Kalvárii (Golgota) po Via Dolorosa.

Nejčastěji vede pod širým nebem do kopce a má obvykle 14 zastavení, jež jsou vyznačena výjevy z poslední cesty a Umučení Páně. Na kopci na nejvyšším místě se nalézá bazilika Božího hrobu, která zahrnuje také skalní výčnělek Golgotu, místo ukřižování Ježíše Krista.

1. zastavení - Pán Ježíš je vydán na smrt
2. zastavení - Pán Ježíš na sebe bere kříž
3. zastavení - Pán Ježíš padá poprvé pod křížem
4. zastavení - Pán Ježíš potkává svou Matku
5. zastavení - Šimon pomáhá Pánu Ježíši nést kříž
6. zastavení - Veronika podává Pánu Ježíši roušku
7. zastavení - Pán Ježíš padá podruhé
8. zastavení - Pán Ježíš napomíná plačící ženy
9. zastavení - Pán Ježíš padá potřetí
10. zastavení - Pána Ježíše zbavili roucha
11. zastavení - Pána Ježíše přibíjejí na kříž
12. zastavení - Pán Ježíš umírá na kříži
13. zastavení - Tělo Pána Ježíše položili Matce na klín
14. zastavení - Tělo Pána Ježíše položili do hrobu

Posledních 5 ze 14 zastavení křížové cesty jsou již uvnitř Chrámu Božího hrobu.

Chrám Božího hrobu

KOSTEL (Church of the Holy Sepulchre) vystihl na místě předpokládaného ukřižování, pohřbu a zmrtvýchvstání Krista a je nejvýznamnější křesťanskou památkou. První baziliku zde postavil císař Konstantin na podnět své matky Heleny v letech 326 až 335. Po pokřesťení římským císařem al-Hakimem v roce 1099 ji ve 40. letech 11. století přestavěl v menším měřítku byzantský císař Konstantin IX. Monomachos. V letech 1114-17 však chrám opět rozšířili křižáci. K katastrofálnímu požáru v roce 1808 a zemetřesení roku 1927 si vyžádaly rozsáhlé opravy.

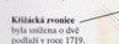
Pohled na střechu a kaple chrámu Božího hrobu

Rotunda, z velké části obnovená po požáru v roce 1808, je nejpejpatelnějším prvkem kostela.

* Kristův hrob

Pro křesťany nejpozději místo na svít. Mramorová deska uvnitř pamínku z roku 1810 zakrývá kámen, na který bylo údajně položeno Hořepodinnovo tělo.

Křížová svatyně byla svícna o desí podlaží v roce 1719.

Kámen pomazání

Tady se již od středověku uctívá místo, kde mrtvý Kristus dostal poslední pomazání a byl zabalován do plátna. Současný kámen pochází z roku 1810.

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

Kámen pomazání

SVĚCENÍ SVĚTEL

V sobotu o pravoslavných Velikonočních se slavnostně vypalují všechny kostelní lampy. Větší nejdříve stojí ve tmě, symbolu temnoty při ukřižování, ale poté se na Kristově hrobu zapálí svíce a po ní další a další, dokud se celý chrám a nádvoří nerozálí na paměť zmrtvýchvstání. Oheň podle legendy pochází z nebes.

Velikonoční oheň svícen světla

ÚDAJE PRO TURISTY

Vstup ze Souk el-Dubaghia.
Mapa 3 C 8 80 627 3314.
Otev. denně 8-19 h.
Zona: denně 4-19 h.

Sešm obloží Panny Marie se dochovalo z nádvrtí v kolonádě.

Kaple katolíků

Střední loď křesťanského kostela vchází kopulí, přestavěnou po zemětřesení v roce 1927 a zvláštním obratem Krista. V této části chrámu se nyní slouží řecké pravoslavné mše.

Kaple sv. Heleny

Podle starých kartografií (viz str. 38) označuje kamenná nádrž.

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

Kaple sv. Heleny

NENECHTE SI UJÍT

* Kristův hrob

* Golgota

Schody do kaple Nalezení Kříže (viz str. 91)

Etiopský klášter Skupina malých staveb na střeše kaple sv. Heleny obývá společenský etiopských mnichů.

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Etiopský klášter

Golgota (také **hora Kalvárie**) je místo, kde byl podle Bible ukřižován v 1. století Ježíš Kristus, které se původně nacházelo vně Jeruzaléma. Jeho přesná poloha je tradována od starověku.

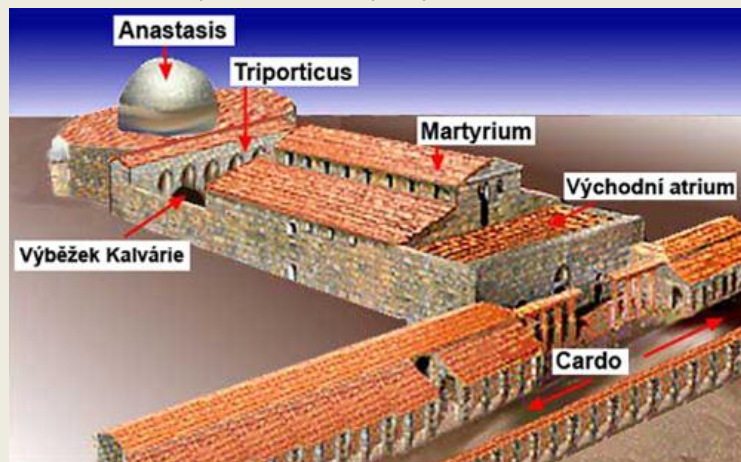
Původní označení: *Calvariae Locus* v latině, Κρανίου Τόπος (Kranion Topos) v řečtině a Gûlgaltâ v aramejštině - všechny tyto překlady znamenají místo lebky, kopec obsahující lebky nebo geografický útvar připomínající lebku. Podle některých křesťanských a židovských tradic je to místo lebky Adama - prvního člověka.

Poloha Golgoty

Římský císař Konstantin I. Veliký nechal v letech 326 až 335 postavit kostel Božího hrobu jako místo Ježíšova hrobu poblíž Golgoty. Podle křesťanské legendy byly hrob Ježíše a pravý kříž objeveny v roce 325 sv. Helenou (matka Konstantina). V roce 333 napsal poutník z Bordeaux: „Po levé ruce je malý kopec Golgota, kde byl ukřižován náš Pán“.

Bazilika Božího hrobu je nyní uvnitř Starého Města v Jeruzalémě, i když původně se toto místo nacházelo za hradbami. Jeruzalémské hradby byly rozšířeny Herodem Agrippou v letech 41 - 44, kdy obehly i prostor nynější baziliky Božího hrobu.

V bazilice se nachází 7 m dlouhý, 3 m široký a 80 m vysoký kus skály, o kterém se věří, že je posledním pozůstatkem Golgoty. Během restaurátorských prací a výkopů uvnitř baziliky Svatého hrobu v letech 1973-1978 bylo zjištěno, že Golgota byla původně místem, kde se těžil bílý „Melelský vápenec“. Pozorování potvrdilo, že při pohledu z města tento kopec mohl vypadat jako lebka. V roce 1986 byl nalezen kruh o průměru 11,50 cm, vytesaný v kameni, který mohl držet dřevěný kmen 2,5 m vysoký.

Počítačová rekonstrukce Konstantinovy stavby Božího chrámu v Jeruzalémě (převzato z: <http://www.christusrex.org/www1/jhs/TSspegria.html>).

Bazilika Božího hrobu (rovněž zvaná bazilika Svatého hrobu), ve východních církvích též **kostel Vzkříšení** - (řecky: *Naos tis Anastaseos*; arménsky: *Surp Harutyun*; gruzínsky: *Agdgomis Tadzari*) je křesťanský kostel uvnitř hradeb starého města Jeruzaléma. Jak již bylo řečeno, kostel leží na místě, které většina křesťanů uctívá jako Golgotu neboli horu *Kalvárii*, kde byl podle Nového zákona ukřižován Ježíš Kristus. Pod jednou střechou tohoto kostela je také uctíváno místo, kde byl Kristus po svém ukřižování položen do hrobu (hlavní důvod názvu baziliky). Tento kostel je důležitým poutním místem již od 4. století. Dnes představuje velmi důležité poutní centrum pro řadu křesťanských církví.

Historie

Od počátku bylo místo ukřižování a Ježíšova hrobu místem úcty křesťanů. Po roce 135, kdy bylo rázně potlačenodruhé židovské povstání tím, že město bylo přejmenováno a Židé (a s nimi i křesťané) byli z města vyhnáni, Římané na tomto místě postavili chrámový komplex bohyně Afrodité.

Křesťanský spisovatel Origenes ve 3. století psal o židovské tradici, podle které se **Adamův hrob** nachází na místě **Ježíšova ukřižování**, tedy na Kalvárii. Biskup Eusebios z Caesareje (Caesarea Přímořská) před rokem 327 uvádí, že se místo ukřižování ještě dnes ukazuje v *Aelii* (*Aelia Capitolina* byl římský název pro Jeruzalém po roce 135).

Podle křesťanské legendy byly hrob Ježíše a jeho kříž objeveny v roce 325 sv. Helenou. Její syn, císař Konstantin, v následujících letech nechal postavit na tomto místě kostel Božího hrobu.

Z původního kostela se zachovala pouze vnitřní okrouhlá část - rotunda, zvaná *Anastasis*. V pozdějších dobách byla bazilika několikrát zničena, a to při nájezdu Peršanů roku 614 a opět kalifem Hakimem roku 1009. Po roce 1099, kdy Jeruzalém dobyli křižáci, probíhala rekonstrukce baziliky, která skončila roku 1141. V té době baziliku spravovali augustiniáni a k její ochraně sloužil Řád Božího Hrobu. Po roce 1187, kdy byl Jeruzalém dobyt sultánem Saladinem, získalo správu nad bazilikou společně několik křesťanských církví. Složitá situace panovala i za tureckého panství po roce 1517. Docházelo k mnoha sporům uvnitř baziliky.

Nakonec byla tureckým sultánem vyhlášena pravidla, tzv. „Status quo“ (roku 1757 a opět potvrzená roku 1852), podle nichž se řídí vlastnictví a práva jednotlivých církví uvnitř baziliky Božího hrobu. Na základě toho jsou vlastníky kostela řecký pravoslavný jeruzalémský patriarchát, františkánská kustodie Svaté země (ve jménu katolické církve) a jeruzalémský patriarchát arménské východní pravoslavné církve. Mimo to určitá práva přísluší i jiným menším církvím (koptské, syrské apod.). Tento stav byl potvrzen i za Britského mandátu v Palestině, jordánské i izraelské správy Jeruzaléma.

Vlastnictví celého kostela nadále zůstává společné - pravoslavné, katolické a arménské, avšak různé části mají přesně určeného vlastníka. Tak pouze kaple Ježíšova hrobu spolu s prostorem kolem něj je společná, zatímco jednotlivá společenství mají vyhrazené okolní prostory. Hlavní loď kostela z křížácké doby patří řeckým pravoslavným, zatímco oltář svaté Marie Magdaleny s okolním prostorem, jakož i kaple **Nejsvětější svátosti** nebo také **Zjevení vzkříšeného Ježíše Panně Marii** patří katolíkům. Kalvárie je rozdělená na dva téměř stejné díly, katolický a pravoslavný. Ze dvou krypt je jedna arménská a druhá, zasvěcená Nalezení svatého Kříže, katolická. I v prostorech, které jsou vlastnictvím jedné církve, má jiná církev právo sloužit svou liturgií. Zvláštní předpisy platí na velké svátky, zvláště půst, Velký pátek a Vzkříšení

Čtvrtek 31.3.2011 Jeruzalém

Desátý den – Jeruzalém

9:00 mše svatá v kostele Zesnutí Panny Marie
(Church of the Dormition)

13:00 Chrámová hora

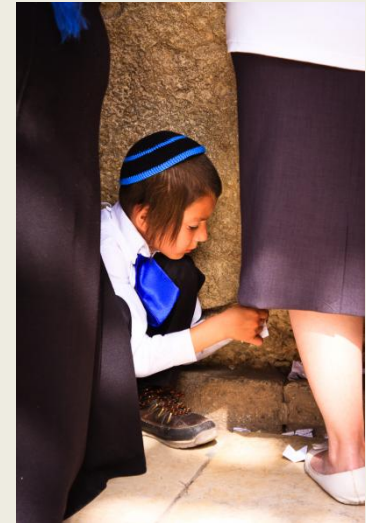
14:00 Zeď nářků

15:00 čtvrť Cardo

17:45 Kneset (izraelský parlament)
a naproti stojící Menora
(sedmiramenný svícen)

19:00 večeře

20:30 večerní chvály

Sijón je hora v Jeruzalémě, často ztotožňovanou s Chrámovou horou nebo podle pozdějších místopisů s výšinou u jihozápadního rohu hradeb Starého města v Jeruzalémě. V nejvlastnějším slova smyslu se Sijón rozkládal na pahorku na jih od Chrámové hory. Právě na tomto návrší se nacházela starověká jebúsejská pevnost Jebús, kterou kolem roku 1000 př. Kr. dobyl král David a učinil ji svým sídlem („městem Davidovým“). Podle Bible sem pak přenesl archu úmluvy, která byla umístěna později v Šalamounově chrámu. Slovo Sijón nejprve označovalo oblast Jeruzaléma, kde se nacházela zmíněná pevnost, a později se stalo metonymem Šalamounova chrámu v Jeruzalémě, města Jeruzaléma a celé Země zaslíbené.

Chrámová hora (hebrejsky: *Har ha-Bajit*, *Chrámová hora*, arabsky: *al-haram al-qudsí aš-šaríf*, *Vznešená svatyně*), někdy uváděná též jako **hora Moria** je plošina o půdorysu nepravidelného čtyřúhelníku o rozměrech 313 m (severní strana), 470 m (východní strana), 280 m (jižní strana) a 485 m (západní strana), nacházející se ve Starém Městě Jeruzalémě. Část západní stěny Chrámové hory tvoří Zed' nářků, pozůstatek židovského Chrámu. Na vrcholu hory stojí kromě dvou největších staveb - Skalní dóm a mešita Al-Aksá - řada dalších, menších staveb. Chrámová hora je nejposvátnějším místem judaismu, podle sunnitských muslimů je třetím nejposvátnějším místem islámu, a náboženský význam má i pro některé křesťanské, zvláště pak protestantské kruhy. Díky tomu je jedním ze nejuctívanějších míst na světě a rovněž i jedním z nejspornějších.

Pro křesťany neměla **Chrámová hora** velký význam. Zničení Chrámu pro ně představovalo naplnění Ježíšova prorockví, bylo symbolem rozšíření Božího vyvolení v dějinách spásy pro všechny, kteří přijali křesťanskou víru. Centrum křesťanského života se v nově vybudovaném Jeruzalémě soustředilo kolem bývalého popraviště Golgota a tam stojícímu Chrámu Božího hrobu. Na Chrámové hoře bylo v době obsazení Jeruzaléma muslimy smetiště. Židé k Chrámové hoře směli pouze jednou do roka, v den výročí zničení Chrámu, na 9. av.

Ačkoli vláda nad Jeruzalémem náležela od konce 1. světové války Britům, na *statu quo* Chrámové hory se nic nezměnilo. Dokonce ani po vyhlášení Státu Izrael v roce 1948, neboť jordánská Arabská legie obsadila Staré Město a dokázala ho udržet. Jediný rozdíl byl v tom, že Skalní dóm a mešita al-Aksá nepožívaly v muslimském světě takovou mediální váhu, jako ve chvíli, kdy se Chrámové hory 7. 6. 1967 zmocnili Izraelci a po devatenácti stoletích obnovili židovskou suverenitu nad nejposvátnějším místem judaismu. Během let 1948 až 1967 měli Židé opět, jako v éře Hadriána a Justiniána I., zakázán ke Chrámové hoře přístup.

Izrael si oficiálně nárokuje nad Chrámovou horou suverenitu a prohlásil Jeruzalém za nedělitelné hlavní město Izraele (nicméně tento krok nebyl uznán OSN) ale náboženskou správu nad Chrámovou horou předal do rukou muslimské rady **Waqf**, která má de facto autonomii, nicméně částečně se zodpovídá jordánskému králi. Levi Eškol se po dobytí Jeruzaléma sešel s náboženskými představiteli města a garantoval jménem Státu Izrael suverenitu všem náboženským směrům. Smlouva s Waqfem, kterému Izrael dovolil nadále spravovat Chrámovou horu, měla zaručovat všem, tedy i Židům a křesťanům, vstup a volný pohyb po Chrámové hoře. Situace se změnila po vypuknutí druhé intifády v roce 2000. Na samotné **Chrámové hoře** je v současnosti zakázáno nemuslimům modlit se, a to z důvodu obav před nepokoji a negativními reakcemi muslimů. Pokud nemuslim zůstane na Chrámové hoře mimo vyhrazený čas nebo se modlí, je vyveden policií. Na celý prostor také dohlíží strážci Waqfu, kteří mohou v případě potřeby zavolat policii.

Zed' nářků, správnější označení **Západní zed'** (hebrejsky *ha-Kotel ha-Ma'aravi*) je pozůstatkem západní části vnější hradby, která ke konci období druhého jeruzalémského Chrámu obklopovala Chrámovou horu. Dnes je to nejposvátnější místo Židů, zároveň je však Zed' nářků také místem smutku nad zničením Chrámu.

Ke Zdi přichází mnoho (nejen židovských) poutníků z celého světa, aby zde vyslovili své modlitby. To bývá mnohdy provázeno zvykem, při kterém je modlitba napsaná na papírovém lístku vsunuta mezi kameny, z nichž je Zed' vybudována. Velmi často se na tomto místě odehrává také obřad Bar micva.

Zed' nářků je pozůstatkem vnějších hradeb jeruzalémského Chrámu, které nechal rozšířit Herodes Veliký. Po zničení Jeruzaléma římským vojskem v **První židovské válce** (roku 70 n. l.) zůstala většina zdi pohřbena pod úrovní terénu, kromě Zdi nářků a Malé zdi. Mnohé části hradby jsou dnes také často součástí domů muslimské čtvrti, které jsou ke Zdi přistavěny.

Podle **rabínů** však šechina (Hospodinovo přebývání) i po zničení Chrámu zůstala na místě Zdi nářků. Židům tak toto místo zůstalo nejposvátnějším. Jelikož šechina není vázána na to, zda Chrám stojí nebo ne, není cílem většiny židů Chrám obnovit – tím spíše, že na místě, kde Chrám stál, stojí dnes muslimské mešity.

Historie modliteb u Zdi

První zmínka o smutečních modlitbách Židů na tomto místě se nachází ve vyprávění poutníka z Bordeaux, který do Jeruzaléma dorazil roku 333:

„Nachází se zde dvě Hadriánovy sochy, a nedaleko soch děrovaný kámen, ke kterému každoročně přicházejí Židé a pomazávají jej olejem. Se sténáním nad sebou nařikají, trhají svůj šat a pak odcházejí.“ To vše vrcholilo, jak tomu vše naznačuje, ve smutečních obřadech o Tiš'a b'Av. O výšce „děrovaného kamene“ není nic známo, jen o umístění víme, že stál přesně v místech jihozápadního rohu Chrámové hory. Ve stejném období byla na Židy uvalena omezení ohledně Jeruzaléma, takže se Židé shromažďovali na úpatí Olivové hory, ze které bylo možné vidět Chrámovou horu. Židé připisovali jedinečnou hodnotu Západní stěně Chrámové hory, protože právě z ní vystupoval velekněz a jeho pomocníci, aby obětovali celopal v době Chrámu.

Roku 638 byl Jeruzalém dobyt muslimy a Chrámová hora byla opět upravována – byly na ní vystavěny mešity, které tam stojí dodnes. Sultán rovněž dovolil Židům bydlet v Jeruzalémě. V tomto období vykrystalizoval zvyk modliteb na jihozápadě hradeb Chrámové hory. Na těchto zdech se nacházejí nápisy, ve kterých jsou obsažena jména Židů, kteří je zhotovili.

Obvyklé české **pojmenování** Zdi jako *Zed' nářků* je převzato od Arabů, kteří toto místo takto pojmenovali podle Židů, kteří se ke Zdi přicházeli modlit a oplakávat zničení Chrámu. V hebrejštině se používá správný název **Západní zed'** (tj. západní zed' Chrámu).

Benjamin z Tudely, který navštívil Jeruzalém na konci 12. stol., připomíná místo naproti Skalnímu dómu: „...západní zed', jediná ze zdí, který byla v Chrámu ve Velesvatyni, nazývají ji Brána milosrdenství a přicházejí k ní Židé, aby se u ní modlili o pomoc“. Podobný popis se objevuje v knize „Jeruzalémská cesta“, napsané roku 1333.

První zmínka, kterou lze s jistotou přiřadit k místu dnes nazývanému **Zed' nářků**, pochází z roku 1488. V průběhu 15. stol. zmínek hojně přibývá v cestopisech Karaitů. Brzy po dobytí Jeruzaléma Osmany (1517) přikázal sultán přestavět město a také povzbudil Židy, vyhnané roku 1492 ze Španělska, aby se usazovali po celé říši, zejména pak v Izraeli. Proto mnozí Židé mohli přicházet ke Zdi a učinit tak z ní trvalé místo modlitby.

Muslimská tradice

V muslimské tradici je Zed' nářků ztotožňována s místem nazývané „Al-Burak“, na kterému uvázal prorok Mohamed své zázračné zvíře a pak vystoupil na nebe z místa, kde nyní stojí mešita **Al-Aksá**. To je však velmi diskutabilní. Mešita **Al-Aksá** totiž leží u jižní, nikoli západní zdi. Vše nasvědčuje tomu, že tato tradice vznikla až na počátku 20. stol. (dřívější doklady neexistují), navíc spojení mezi Al-Burak a Zdí nářků není obsaženo ani v Encyklopedii islámu. Tato čerstvá tradice nicméně posloužila jeruzalémskému muftímu Mohammadu Aminu al-Husajnimu, aby požadoval v období Britského mandátu vlastnictví Zdi nářků.

Mešitou Al-Aksá („Nejvzdálenější mešita“) se obvykle míní jižní samostatná mešita, která je součástí náboženských budov v Jeruzalémě, známých pro Araby a muslimy jako **Al-Haram al-Qudsi aš-Šarif** (Vznešená svatyně), ačkoli celá oblast Vznešené svatyně je podle islámského zákona považována za mešitu Al-Aksá.

Pro židy a křesťany je pak známá jako **Har ha-Bajit** (Chrámová hora). Nachází se ve východním Jeruzalémě, který obsadil Izrael v roce 1967, ale je stále prohlášena za hlavní město budoucího státu Palestina.

Jako náboženská stavba může pojmut asi 5000 uctívajících, celá oblast Al-Aksá pak poslouží až stovkám tisíc.

Období po Šestidenní válce

Zed' nářků přešla během Šestidenní války pod vládu Izraele a od té doby je znovu, po dvou desetiletích jordánské nadvlády, během které ke Zdi Židé nesměli, přístupna Židům i nežidům. Po válce byly zbořena čtvrt Mugrabi, která stála naproti Zdi, a na jejím místě bylo vybudováno náměstí pro modlíci se a návštěvníky. Prostor náměstí u Zdi nářků je považován za „synagogu“, a při vstupu na náměstí je proto požadováno pokrytí hlavy, stejně jako oddělení mužů a žen.

Kneset (hebrejsky doslova „Shromáždění“) je zákonodárny orgán v Izraeli, který sídlí v Jeruzalémě. Celkem v něm zasedá 120 poslanců, kteří jsou voleni na základě poměrného volebního systému na čtyřleté volební období. To však může být zkráceno v případě, že Kneset odvolá premiéra nebo vládě nevysloví důvěru.

Kneset byl poprvé svolán 14. února 1949, den poté co skončil mandát dosavadního parlamentního sboru Asifat ha-nivcharim, který existoval v mandátní Palestině od roku 1920. V roce 2003 začal Kneset vypracovávat návrhy oficiální ústavy, založené na základních zákonech. Největší počet křesel (28) v Knesetu získala po volbách v roce 2009 strana Kadima někdejší ministryně zahraničních věcí Cipi Livni. Koaliční vládu však vede druhá nejsilnější strana Likud premiéra Benjamina Netanjahua, neboť ve volbách získala většinu pravice.

Menora je sedmiramenný svícen a tradiční symbol judaismu. Samotné slovo Menora je odvozeno od slova *ner* „lampa“ nebo též „světlo“.

Existuje několik výkladů symbolického významu menory:

- Sedm ramen svícnu odkazuje k sedmi dnům stvoření.
- Menora symbolizuje hořící keř, jenž spatřil podle Tóry Mojžíš na hoře Sinaj.

V Tóře jsou v knize Exodus sepsány instrukce pro zhotovení menory:

„Zhotovíš svícen z čistého zlata. Svícen bude mít vytepaný dřík a prut; jeho kalichy, číšky a květy budou s ním zhotoveny z jednoho kusu. Z jeho stran bude vycházet šest prutů, tři pruty svícnu po jedné straně a tři pruty svícnu po druhé straně. Na jednom prutu budou tři kalichy podobné mandloňovému květu: číška a květ. A tři kalichy podobné mandloňovému květu na druhém prutu: číška a květ. Tak to bude na všech šesti prutech vycházejících ze svícnu. Na svícnu budou čtyři kalichy podobné mandloňovému květu s číškami a květy. Jedna číška bude pod jednou dvojicí prutů, druhá číška bude pod druhou dvojicí prutů a třetí číška bude pod třetí dvojicí prutů; tak to bude u všech šesti prutů vycházejících ze svícnu. Příslušné číšky a pruty budou s ním zhotoveny z jednoho kusu; všechno bude vytepané z čistého zlata i nůžky na knoty a pánve na oharky. Bude zhotoven se všemi těmito předměty z jednoho talentu čistého zlata.“ — Exodus 25, 31-39

Historie

Původní **zlatá menora** stála ve stanu setkávání (*ohel mo'ed*) během putování Izraele v poušti. Později byla údajně přenesena do Šalamounova chrámu v Jeruzalémě. Po zničení Šalamounova chrámu se všechny posvátné předměty ztratily. V Druhém chrámu byla umístěna nová menora vyrobená podle návodu v Tóře. Tato menora byla zřejmě po zničení Druhého chrámu v roce 70 n.l. Římany odnesena a vystavena v triumfálním průvodu, jak zobrazuje Titův oblouk v Římě.

Současnost

Jakožto odvěký náboženský a národní symbol lidu Izraele a židovského národa se **menora** stala spolu s olivovou ratolestí státním znakem novodobého státu Izrael.

Pátek 1.4.2011 Jeruzalém

Jedenáctý den (Betlém - Jericho)

6:30 snídane

7:00 odjezd od hotelu

7:30 příjezd do Betlému

- kostel Narození Páně

8:00 mše svatá v jeskyni sv. Jeronýma

10:45 Mléčná jeskyně

13:00 Pole pastýřů

kostelík Gloria in excelsis Deo

15:45 Jericho

16:45 odjezd

17:31 příjezd do hotelu Jeruzalém

18:30 večeře

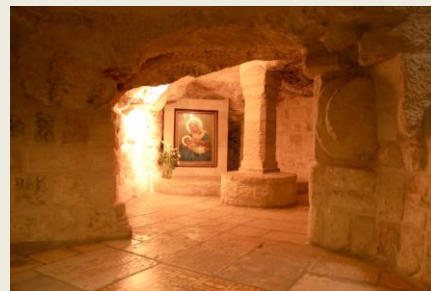
19:30 společný večer

Betlém (arabsky: Bejt Lachm, doslova „dům masa“, hebrejsky: Bejt Lechem, doslova „dům chleba“, latinsky: Bethlehem) je město v centrální části Západního břehu Jordánu, nacházející se přibližně 8 kilometrů jižně od Jeruzaléma. Žije zde zhruba 30 000 obyvatel, město je hlavním městem betlémského guvernорátu Palestinské samosprávy a centrem palestinského cestovního ruchu a kultury. V Bibli se Betlém označuje jako město Davidovo, ze kterého David jako syn Jišaje (Jesse) pocházel a pomazán za krále Izraele. Zde také žila Davidova prababička Rút, o níž se píše ve stejnojmenné starozákonní knize. Novozákonní evangelia podle Matouše a Lukáše označují Betlém jako místo narození Ježíše Nazaretského. Zvláště je lidem povědomé líčení Lukášova evangelia, které nám ukazuje událost narození jako záležitost odehrávající se v prostých podmínkách stáje, když není nikde místo k ubytování pro nemajetný pár, očekávající každou chvíli přírůstek do rodiny; dítěti se přicházejí poklonit jen neurození pastýři, kterým anděl oznámil narození Spasitele (Lk 2,1-20). Ve městě sídlí jedna z nejstarších křesťanských komunit na světě, jejíž velikost se však v důsledku emigrace značně zmenšila.

V roce 529 př. Kr. bylo město vydrancováno během samaritánské revolty, avšak nedlouho poté došlo k jeho obnově na popud byzantského císaře Justiniána I. V roce 637 n. l. byl Betlém porobený arabským chalífou Umarem ibn al-Chattábem, který zdejší náboženským svatyním garantoval bezpečí. V roce 1099 se města zmocnili Křižáci, opevnili jej a nahradili jeho řecké pravoslavné duchovenstvo římskokatolickým. To bylo vyhnáno poté, co se města zmocnil sultán Saladin. Městské hradby byly zničeny roku 1250, když město dobyli Mamlúci a následně postupně obnoveny během nadvlády Osmanské říše. Po pádu Osmanské říše během první světové války připadl Betlém pod správu Spojeného království v rámci Britského mandátu Palestina. Na základě plánu OSN na rozdělení Palestiny z listopadu 1947 měl Betlém připadnout arabskému státu a po izraelské válce za nezávislost z roku 1948 zůstalo město pod jordánskou správou. To se změnilo až v roce 1967, kdy Západní břeh Jordánu dobyl Izrael v šestidenní válce. Od roku 1995 je Betlém na základě izraelsko-palestinských mírových dohod součástí Palestinské samosprávy.

Demograficky je Betlém většinově muslimský, žije v něm však i jedna z největších palestinských křesťanských komunit. Betlémská aglomerace zahrnuje města Bejt Džala a Bejt Sachur a uprchlické tábory Ajda a Aza. Hlavním ekonomickým sektorem Betléma je cestovní ruch, jehož největší příjmy dosahují během Vánoc, kdy se křesťanští poutníci srocují v chrámu Narození Páně, jedné z nejstarších křesťanských svatyní, která byla postavena na místě Ježíšova narození svatou Helenou, matkou římského císaře Konstantina Velikého. V Betlémě existuje přes 30 hotelů a 300 řemeslných obchodů. Při severním vjezdu do města se nachází významné židovské svaté místo, Ráchelin hrob. Jedná se o Ráchel, manželku patriarchy Jáкова, která zde skonala při porodu syna Benjamína a byla zde též pochována (Gen 35, 16-20).

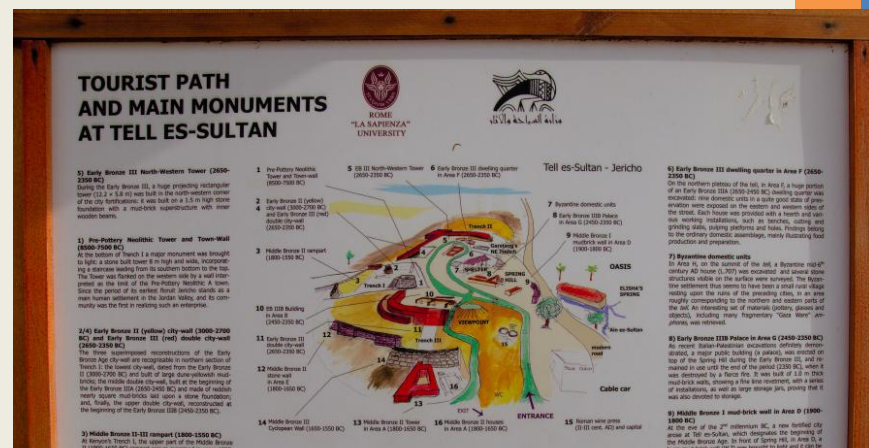

Jericho (kanaánsky: *Yareah*) je malé blízkovýchodní město nacházející se na západním břehu řeky Jordán severovýchodně od Jeruzaléma. Jeho název je pravděpodobně odvozen z hebrejského výrazu pro měsíc, jelikož město bylo starým centrem uctívání lunárních božstev.

Jericho je považováno za jedno z nejstarších měst na světě s kontinuálním osídlením. Archeologické výzkumy zde odkryly přes 20 po sobě navazujících osad, z nichž nejstarší je datována do období kolem roku 9000 př. Kr. Výzkumné práce byly zahájeny Charlesem Warrenem již v roce 1868.

Jericho v Bibli:

Starý zákon nazývá na třech místech Jericho Palmovým městem (Dt 34,3; 2 Pa 28,15; Sd 3,13). Podle Joz 2 poslal Jozue zvědy do Jericha, které bylo pro Izraelity branou do Zaslíbené země. Přijala je nevěstka Rachab, která je ukryla před posly jerišského krále a spustila je po laně přes městské hradby. Za tuto službu byla při zničení města ušetřena vyhubení (Joz 6,22-25). V Joz 6 je obsírně líčeno zničení města díky Božímu zásahu, kdy se po dlouhých kultovních obřadech a zatroubení na rohy zhroutily městské hradby. Jericho bylo znovu vybudováno a hraje také významnou roli v příběhu Eliáše a Elizea (Elíši), kdy toto město bylo sídlem prorocké školy. Tam také Elizeus uzdravil pramen předtím nepoživatelné vody (2 Kr 2 – pramen vedle *tellu* se dodnes nazývá Elizeovým pramenem). Dále hraje Jericho důležitou roli v Novém zákoně. Ježíš zde uzdravil slepého Bartimaia (Mk 10,46). V Jerichu také přijal Ježíše do svého domu celník Zacheus, když chtěl předtím alespoň spatřit procházejícího Ježíše a neváhal přitom vylézt na morušový strom (podobný připomíná tuto událost dodnes – Lk 19,1-10). Sám Ježíš uvádí Jericho ve svém podobenství o milosrdném Samařanovi (Lk 10,30-35). Poblíž Jericha se také připomíná Ježíšův čtyřicetidenní půst na poušti a místo, kde ho ďábel pokoušel (hora Qarantal – Mt 4,1-11).

Nejrozsáhlejší výzkumy za použití moderních postupů proběhly mezi lety 1952 a 1958 pod vedením Kathleen Kenyonové, která vyvinula metodu kopání tellu pomocí trojrozměrné techniky. (viz fotky vlevo)

Sobota 2.4.2011 Jeruzalém

Dvanáctý den (Jeruzalém)

V sobotu, která je jediným volným dnem v týdnu, drží židé v celém Izraeli šabatový sváteční klid. Mají přísně zakázanou práci, do které náleží i činnosti, které našinec považuje, naopak, za ulehčení práce, jako je např. zmáčknutí knoflíku nějakého přístroje. Přestože se český průvodce velmi snaží zajistit zajímavý program dalších památných míst mimo Jeruzalém, zástupci spolupracující izraelské cestovní kanceláře chtějí také držet šabat, a proto nemáme k dispozici autobus. Takže nakonec se bez řidiče obejdeme celý den strávíme ve starém městě jeruzalémském.

8:00 pěšky odcházíme z hotelu

9:00 přicházíme do Starého města

10:00 kostel sv. Anny (v tomto místě žili rodiče Panny Marie: Anna a Jáchym)

12:00 mše svatá v kapli sv. Magdalény u Božího hrobu

13:00 Damašská brána (krátký odpočinek, občerstvení)

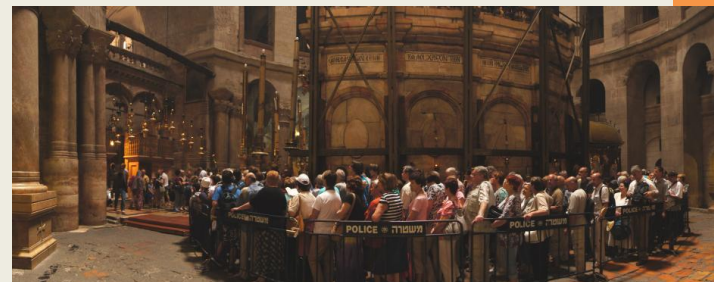
15:15 netradiční křížová cesta se začátkem v Getsemanské zahradě, přes údolí potoku Cedron, kolem Chrámové hory, s návštěvou kostela Sv. Petra v Gallicantu

(„kokrhání kohouta“ - připomínka Petrova zapření a následného pokání - Marek 14, 72), přes Siónskou bránu, kolem Citadely až ke kostelu Božího hrobu místo

17:00 rozchod

18:30 večeře

19:30 společný večer, žehnání předmětů ...

Damažská brána (také známá jako Šekemská brána či Nábluská brána, hebrejsky: Ša'ar Šechem, arabsky: Báb al-Amúd, doslova Brána sloupu) je významnou branou jeruzalémských hradeb kolem Starého Města v Jeruzalémě. Současná brána byla vybudována v roce 1542 osmanským sultánem Sulejmanem I.

Původní brána byla postavena pravděpodobně za dob druhého Chrámu. Římané postavili novou bránu za dob Hadriana během druhého století tohoto letopočtu. Před starou branou stál římský vítězný oblouk, díky němuž získala brána svůj arabský název **Brána sloupu**. Sloup nebyl nikdy nalezen, avšak je možné spatřit bránu, která byla nalezena během vykopávek za mandátní Palestiny. Jednalo se o severní vstupní bránu do města za křižáků.

Brána má dvě věže, z nichž každá z nich má podsebití. Nachází se na samém okraji arabského bazaru a tržiště. V roce 1972 navrhl rabi Meir Kahane, pravicový aktivista a zakladatel americké Jewish Defense League a izraelské strany Kach a budoucí poslanec Knesetu, aby byla kvůli zajištění židovského nároku na bránu umístěna mezuz. Po opakovaných protestech však nakonec izraelská vláda zamítla Kahaneho návrh k projednávání.

Horní fotka: v době naší návštěvy probíhala oprava.
Dolní fotka: Damažská brána před opravou

Neděle 3.4.2011 Jeruzalém

Třináctý den – návrat (Jeruzalém – Tel Aviv Yafo)

- 8:30 odjezd z Jeruzalémského hotelu
- 9:15 rozloučení s izraelským průvodcem p. Reuvenem
- 9:30 památník holocaustu Jad Vashem
- 10:15 příjezd do Ain Karem (rodiště Jana Křtitele)
- 10:30 mše svatá v kostele Navštívení Panny Marie
(Panna Maria navštívila svoji těhotnou příbuznou Alžbětu)
- 13:30 Tel Aviv – Yafo, pobřeží Středozemního moře
- 15:00 příjezd autobusem na letiště
- 19:10 odlet z letiště Tel Aviv-Yafo (cca 15 min. zpoždění)
- 21:55 přistání Praha-Ruzyně
- 22:40 vyzvednutí kufrů
- 23:30 odjezd autobusu z letiště Praha Ruzyně
- 02:00 příjezd autobusu na Vysočinu

Jad Vašem je památník obětí a hrdinů holocaustu v Izraeli. Založen byl v roce 1953 na základě zákona izraelského parlamentu – Knesetu. Jméno památníku je z biblického verše: „Dám jim ve svém domě a na svých hradbách památník se jménem, jež nebude vymýceno.“ (Izaiáš 56:5). V hebrejštině je památník se jménem (věčné jméno) *Jad Vašem*.

Památník je umístěn v Jeruzalémě, na hoře *Har Hazikaron* (Hoře Pamatování). Jde o rozsáhlý komplex budov, pomníků a soch. Posláním památníku je dokumentovat historii židovského národa v období holocaustu, uchování památky na šest miliónů židovských obětí tohoto období a v neposlední řadě také předávání odkazu holocaustu dalším generacím. Při památníku byla v březnu 1963 zřízena *Komise pro rozpoznávání spravedlivých*, vedená nejvyšším Izraelským soudem, která uděluje titul Spravedlivý mezi národy lidem, kteří prokazatelně přispěli k záchraně Židů před holocaustem.

Součástí památníku je největší a nejobsáhlejší archiv dokumentů o holocaustu na světě. Je v něm shromážděno více než 62 miliónu stran dokumentů, přes 267 tisíc fotografií a několik tisíc dokumentárních filmů. V areálu se také nachází knihovna zabývající se holocaustem ve světě. V knihovně je přes 86 000 knih a téměř 4 000 periodik. Knihovní fond je ve velkém množství světových jazyků, nejvíce jsou zastoupena díla v němčině, angličtině a hebrejštině. Významný podíl děl je také ve francouzštině, polštině, jidiš a ruštině.

Ain Karem je podle tradice je rodištěm Jana Křtitele. Leží asi 8 km západně od centra Jeruzaléma. Název znamená „pramen vinného keře“. V Ain Karem žili Janovi rodiče, kněz Zachariáš a Alžběta (Lk 1,5). Tam se odebrala Maria, matka Ježíšova poté, co jí anděl zvěstoval zázračné početí, aby to sdělila své příbuzné Alžbětě (Lk 1,36.39). V Ain Karem mají původ dva významné evangelní chvalozpěvy – Magnificat („kantikum Panny Marie“: Lk 1,46-55) a Benedictus („Zachariášovo kantikum“: Lk 1,37-79). Místo Janova narození a Zachariášova kantika na jedné straně a místo Mariina navštívení a jejího kantika na straně druhé připomínají dva příslušné kostely.

Tel Aviv-Yafo (arabsky Tal Abīb), obvykle jen Tel Aviv (doslova Jarní kopec), je druhé největší izraelské město s 392 700 obyvateli (odhad z roku 2008) považované většinou států světa za hlavní město Izraele. Česká republika považuje za hlavní město Jeruzalém, avšak velvyslanectví má, jako většina států, v Tel Avivu. Tel Aviv je zároveň správním centrem Telavivského distriktu a největším a nejlidnatějším městem metropolitní oblasti Guš Dan, ve které k roku 2007 žilo 3,15 milionu obyvatel. Město leží na pobřeží Středozemního moře na ploše 51,8 km².

Město bylo založeno roku 1909 na předměstí tou dobou převážně arabského starobylého přístavního města Jaffa. Růst Tel Avivu však Jaffu v krátké době zastínil. Ke sjednocení obou měst došlo v roce 1950. Až do roku 1949 byl Tel Aviv hlavním městem Izraele, kdy izraelští představitelé rozhodli přesunout hlavní město státu z Tel Avivu do Jeruzaléma. Většina států světa tento krok neuznala a dodnes považují za hlavní město Tel Aviv. Část Tel Avivu zvaná Bílé Město, kde je největší soubor modernistických budov na světě, byla roku 2003 zapsána na seznam Světového dědictví UNESCO. Podle průzkumu společnosti Mercer z roku 2008 se jedná o nejdražší město Blízkého východu a 14. nejdražší město světa.

Jak již bylo zmíněno, součástí moderního dvojměstí je Jaffa. Jaffa (Yafo), řecky Joppe, měla vynikající přírodní podmínky k tomu, aby sloužila jako přístavní město. Byla z moci Filištanů získána králem Davidem. Jeho syn Šalomoun sem nechal loděmi přivážet cedrové dřevo na stavbu jeruzalémského chrámu. Prorok Jonáš z tohoto přístavu odjíždí směrem do Taršíše, aby unikl před Božím hlasem, který ho volal k hlásání pokání v městě Ninive. Přístav ztrácí svou důležitost, když je Herodem Velikým vybudována Caesarea Přímořská. Nový zákon nám Joppe zmiňuje v souvislosti s apoštolem Petrem, který zde na žádost jaffských křesťanů vrátil k životu zbožnou ženu Tabitu, která vykonala mnoho dobrých skutků a rozdala mnoho almužen (Sk 9,36-41). Petr pak zůstal v tomto městě v domě koželuha Šimona. Zde pak měl vidění prostěradla s nečistými živočichy (Sk 10,9-23), které mělo vést k hlásání evangelia nejen mezi Židy, ale i pohanským národům.

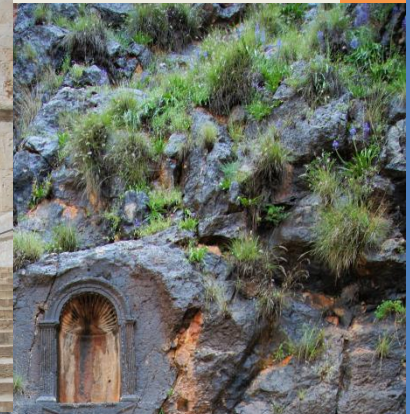
Ben Gurionovo mezinárodní letiště (hebrejsky: *Namal ha-Te'ufa Ben Gurion*, (IATA: TLV, ICAO: LLBG), také známé pod svým hebrejským akronymem **Natbag** (hebrejsky: je největší a nejvytíženější mezinárodní letiště v Izraeli, které v roce 2007 odbavilo 10,5 milionu cestujících. Po založení a během britského mandátu bylo známé jako Wilhelmovo letiště. V letech 1948 až 1973 pak jako **Lodské letiště**. Roku 1973 bylo na počest prvního izraelského premiéra Davida Ben Guriona přejmenováno na **Ben Gurionovo mezinárodní letiště**.

Letiště se nachází nedaleko města Lod, 15 kilometrů jihovýchodně od Tel Avivu. Je spravováno vládní organizací Izraelská správa letišť, která spravuje všechna civilní veřejná letiště a hraniční přechody. Ben Gurionovo letiště je pokládáno za jedno z nejbezpečnějších letišť na světě. Bezpečnostní složky zde zahrnují jak příslušníky policie, tak vojáky Izraelských obranných sil (IOS). Letištní ostraha je jak uniformovaná, tak v civilním oblečení, aby se tak zvýšila bezpečnost cestujících a zabránilo se tak možným útokům. Letiště bylo mnohokrát cílem teroristických útoků, ale nikdy nedošlo k úspěšnému únosu letadla.

Izrael
+
Sinaj 2011
Společné
fotky

úterý 22.3.2011
neděle 3.4.2011

Izrael + Sinaj 2011 shrnutí

(úterý 22.3.2011 7:00 - neděle 3.4.2011 23:30)

Počet účastníků: 50 + český + izraelský průvodce

Celková cena poutního zájezdu: 32 000 Kč za 13 dnů

- letenka tam i zpět (včetně všech poplatků a občerstvení v letadle)
- ubytování v **** hotelích v Izraeli
- polopenze (snídaně + večeře)
- cestovní pojištění
- doprava autobusem a taxíky po Izraeli a Egyptě
- vstupné do většiny památek

Povinný tipping: 40 USD (výběr v hotovosti v Izraeli)

Autobus Nové Veselí – Praha Ruzyně: 500 Kč

(za cestu tam a zpět)

Izrael 2011 + Sinaj: panoramatické fotky

(úterý 22.3.2011 7:00 - neděle 3.4.2011 23:30)

Izrael + Sinaj 2011

Poděkování:

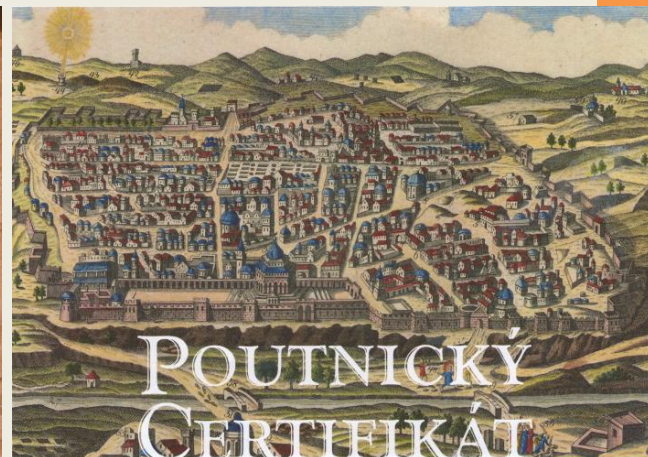
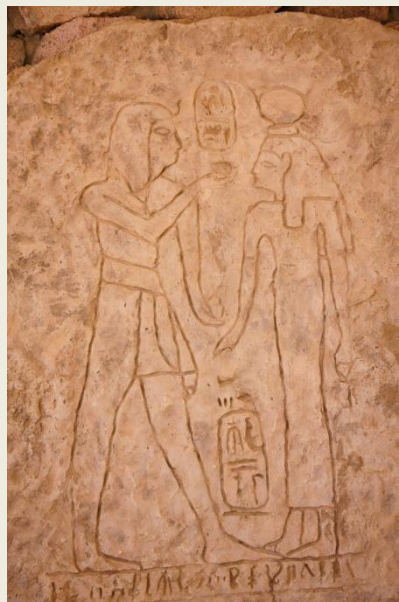
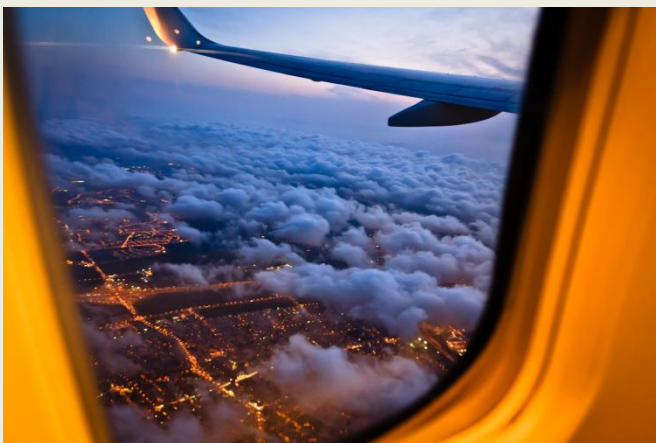
Bez poznámek Marušky a Jany by nemohl vzniknout tento cestopis.

Velký dík patří otci Bedřichovi nejen za upozornění na překlepy, ale i za kontrolu všech textů a opravu či doplnění všech faktografických údajů.

... a všem, kteří přispěli fotkami na společné FOTO-DVD

Na Internetu na následující adrese je virtuální prohlídka Izraele:

<http://www.virtualtravel.cz/izrael.html>

POUTNICKÝ CERTIFIKÁT

Tímto diplomem se potvrzuje, že

*na základě naplnění biblického volání navštívil
Jeruzalém, Svaté Město a hlavní město Izraele,
a má napříště právo nést titul*

JERUZALÉMSKÝ POUTNÍK

Ministr cestovního ruchu

*Nir Barkat
Starosta města*

Borowsky, Georg J., View of Jerusalem, drawn beginning of the 18th century, Laor Collection - Jewish National & University, Jerusalem

Cat. No. 907/14

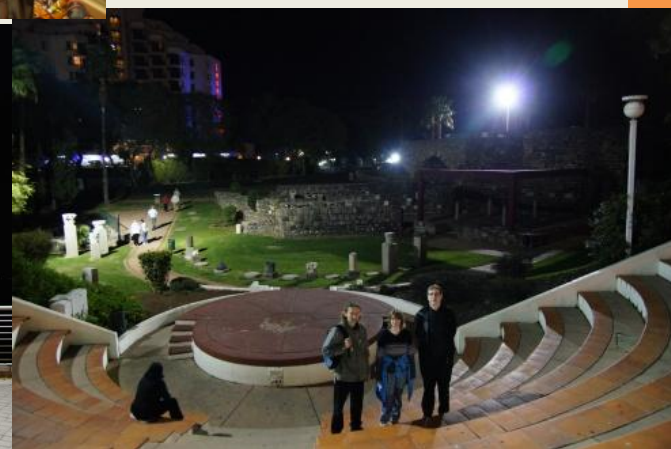
Izrael + Sinaj 2011

... a fotky na které se nedostalo

Izrael + Sinaj 2011

... a fotky na které se nedostalo

Neděle 29. května 2011

Setkání poutníků v Radostíně nad Oslavou

14:00 Zahájení setkání poutníků

17:00 Rozloučení s většinou účastníků

19:30 Ukončení setkání poutníků

Počet poutníků: 36 z celkového počtu: 50

V poslední květnovou neděli se v zasedací místnosti obecního úřadu v Radostíně nad Oslavou sešlo 36 poutníků.

V průběhu setkání jsme si nejen promítli tento cestopis, ale připomenuli společné zážitky a vzájemně pobesedovali.

22.3.2011 7:00 – 3.4.2011 23:30
Tiberias – Eilat – Mojžíšova hora – Jeruzalém
autor: petr.jelinek@cesticky.info
web: www.cesticky.info

Poutní cesta: **Izrael** + Sinaj 20**11**

Fotil a tuto cestovní zprávu po večerech vyráběl: Petr dne 11.7.2011 © a umístil ji na svůj web: www.cesticky.info